

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

§ 1, ændringsforslag nr. 1 og 2, § 2, således ændret, ændringsforslag nr. 3 og 4, § 3 med de foretagne ændringer og §§ 4-14 vedtoges uden afstemning.

Lovforslagets overgang til tredje behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Op-hold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

5) Anden behandling af lovforslag nr. L 104:

Forslag til lov om ændring af lov om afgift af visse olieprodukter.

Af skatteministeren (Fogh Rasmussen).
(Fremsat 6/11 91. Første behandling 14/11 91. Betænkning 13/12 91).

Der var stillet 2 ændringsforslag i betænkningen.

Uden for betænkningen var der ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslagets paragraffer, ændringsforslagene og spørgsmålet om lovforslagets overgang til tredje behandling sattes til forhandling under ét.

Forhandling

Aagaard (KF):

Jeg skal blot anmode om, at vi må få lovforslaget tilbage til fornyet udvalgsbehandling inden tredje behandling.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Ændringsforslag nr. 1 og 2, § 1, således ændret, og § 2

vedtoges uden afstemning.

Lovforslagets overgang til tredje behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Lovforslaget går herefter til fornyet behandling i udvalget.

Den næste sag på dagsordenen var:

6) Anden behandling af lovforslag nr. L 92:

Forslag til lov om statstilskud til dækning af udgifter til kuldioxidafgift i visse virksomheder med et stort energiforbrug.

Af energiministeren (Anne Birgitte Lundholt).

(Fremsat 6/11 91. Første behandling 14/11 91. Betænkning 11/12 91).

Der var stillet 2 ændringsforslag i betænkningen.

Uden for betænkningen var der ikke stillet ændringsforslag.

Sammen med denne sag foretoges de under punkterne 7-13 på dagsordenen opførte sager, nemlig:

7) Anden behandling af lovforslag nr. L 93:

Forslag til lov om statstilskud til energibesparelser i erhvervsvirksomheder.

Af energiministeren (Anne Birgitte Lundholt).

(Fremsat 6/11 91. Første behandling 14/11 91. Betænkning 11/12 91).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

8) Anden behandling af lovforslag nr. L 94:

Forslag til lov om statstilskud til fremme af decentral kraftvarme og udnyttelse af bio-brændsler.

Af energiministeren (Anne Birgitte Lundholt).

(Fremsat 6/11 91. Første behandling 14/11 91. Betænkning 11/12 91).

Der var stillet 1 ændringsforslag i betænkningen.

Uden for betænkningen var der ikke stillet ændringsforslag.

9) Anden behandling af lovforslag nr. L 95:

Forslag til lov om statstilskud til færdiggørelse af fjernvarmenet.

Af energiministeren (Anne Birgitte Lundholt).

(Fremsat 6/11 91. Første behandling 14/11 91. Betænkning 11/12 91).

Der var stillet 1 ændringsforslag i betænkningen.

Uden for betænkningen var der ikke stillet ændringsforslag.

10) Anden behandling af lovforslag nr. L 96:

Forslag til lov om statstilskud til omstilling af ældre boliger til kraftvarme.

Af energiministeren (Anne Birgitte Lundholt).

(Fremsat 6/11 91. Første behandling 14/11 91. Betænkning 11/12 91).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

11) Anden behandling af lovforslag nr. L 97:

Forslag til lov om kuldioxidafgift af visse energiprodukter.

Af skatteministeren (Fogh Rasmussen).

(Fremsat 6/11 91. Første behandling 14/11 91. Betænkning 12/12 91).

Der var stillet 1 ændringsforslag i betænkningen.

Uden for betænkningen var der ikke stillet ændringsforslag.

12) Anden behandling af lovforslag nr. L 98:

Forslag til lov om tilskud til elproduktion.

Af skatteministeren (Fogh Rasmussen).

(Fremsat 6/11 91. Første behandling 14/11 91. Betænkning 12/12 91).

Der var stillet 5 ændringsforslag i betænkningen.

Uden for betænkningen var der ikke stillet ændringsforslag.

13) Anden behandling af lovforslag nr. L 99:

Forslag til lov om ændring af lov om afgift af visse olieprodukter, lov om afgift af stenkul,

brunkul og koks m.v., lov om afgift af elektricitet og lov om afgift af gas. (Afgiftsnedsettelse m.v.).

Af skatteministeren (Fogh Rasmussen).

(Fremsat 6/11 91. Første behandling 14/11 91. Betænkning 12/12 91).

Der var stillet 7 ændringsforslag i betænkningen.

Uden for betænkningen var der ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslagenes paragraffer, ændringsforslagene og spørgsmålet om lovforslagenes overgang til tredje behandling sættes til forhandling under ét.

Forhandling

Poul Nielson (S):

Jeg skal på vegne af Socialdemokratiet, SF og Det Radikale Venstre ganske kort anbefale de ændringsforslag, der er stillet.

For så vidt angår L 92 er det i første række ændringsforslaget om at inddrage væksthugtarterne i den energisynsordning, som er lavet med henblik på særlig energiafhængige virksomheder. De tre partier har hele tiden ment, at denne metode bør udvikles, og vi har fundet, at der er god grund til netop at drage væksthugtarterne med ind fra starten, således at vi hurtigere får opbygget et bredere erfaringsgrundlag for anvendelsen af denne metode.

Med hensyn til fristerne er der den bemærkning, at vi med formuleringen nu har sikret os, at energiministeren allerede i det kommende år får gang i udarbejdelsen af metodikken omkring energisyn.

Det andet ændringsforslag, der påkalder sig en bemærkning, er ændringsforslaget til L 98, hvor vi under udvalgsarbejdet har fået påvist problemer med hensyn til visse kategorier af vindmølleejere. Der har vi foretaget en ændring, som indebærer en ligestilling mellem alle disse forskellige kategorier af vindmølleejere og vindkraftproducenter. Vi har indtryk af, at vi med denne ændring har løst et problem, som ingen rigtig havde forestillet sig, da lovforslagene blev udarbejdet.

Det er, hvad vi har af bemærkninger til ændringsforslagene, som vi anbefaler til vedtagelse.

Flemming Hansen (KF):

I snart et år har Folketinget diskuteret CO₂-afgifterne dels i form af beslutningsforslaget, dels i form af de lovforslag, vi har til anden behandling i dag.

Jeg beklager oprigtigt, at det siden lovforslagenes fremsættelse ikke har været muligt – der har ikke været vilje til det – at ændre på det makværk, vi behandler i dag og desværre vedtager endeligt på fredag.

Der er ganske få ændringsforslag til de mange lovforslag. Dem skal jeg vende tilbage til senere i min tale.

Jeg synes, det er udtryk for en utrolig arrogance, når Socialdemokratiet ikke vil lytte til de hundreder af budskaber om katastrofer og urimeligheder i disse lovforslag: henvendelser fra fagbevægelse, virksomheder, organisationer, tillidsfolk fra arbejdspladserne og socialdemokratiske borgmestre rundt i landet. At tænke sig, at virksomheder i massevis kan dokumentere, at de skal af med betydelige millionbeløb i CO₂-afgift, netop fordi de har foretaget nogle meget store energiinvesteringer for at bringe energiudgifterne ned og dermed komme under 3 pct.-grænsen! Disse virksomheder har altså gjort, hvad der ligger i regeringens og Folketingets intentioner. Vi har opfordret dem til det, og så straffes de så urimelig hårdt derfor.

Et er imidlertid, at man ikke kan eller vil forstå henvendelserne fra dansk erhvervsliv, fra danske virksomheder, fra danske arbejdspladser, men at lade hånt om de henvendelser, der kommer fra EF, som beder os om at vente med at gennemføre disse forslag, indtil man i EF er klar med et fællesdirektiv på området, synes jeg er en urimelighed.

Det er ikke mere end 2-3 dage siden, at det er fremgået af dagspressen og af meddelelser fra ministre, at EF er klar med CO₂-afgiftsforslag allerede i løbet af 1992 til ikrafttræden i løbet af 1993 eller 1994.

Endnu engang må jeg spørge forligspartierne bag dette lovforslag, om ikke det var rimeligt, at vi ventede med at gennemføre den del af lovgivningen, som er målrettet mod dansk erhvervsliv, og som ifølge lovforslagene skal træde i kraft i 1993. Jeg vil gerne rette spørgsmålet direkte til hr. Poul Nielson og spørge: Hvis EF kommer på plads med en lovgivning i løbet af 1992, er Socialdemokratiet så indstillet

på, at den del af CO₂-forslagene, der vedrører erhvervslivet – altså det, der skulle træde i kraft 1. januar 1993 – tages op til forhandling? Det spørgsmål vil jeg meget gerne bede hr. Poul Nielson om at besvare, og i øvrigt vil jeg appellere indtrængende til flertallet bag disse forslag om endnu engang at besinde sig.

Det var den erhvervsmæssige del af lovforslagene. Ser vi på de private borgere her i landet, må de altså acceptere at skulle af med fra 200 kr. til 1.000 kr. i yderligere skatter og afgifter. Jeg håber, at borgerne i landet er opmærksomme på den sammenligning, der dermed kan drages til den heldigvis fjerne fortid med socialdemokratiske mindretalsregeringer, der uafsladelig øgede skattetrykket og belastede os alle med administrative byrder i form af kompensationer og særregler. Nye afgifter og nye undtagelser er socialdemokratisk politik, når den er værst. Denne gang er det, så vidt jeg kan forstå, borgerne i Brønshøj og Vanløse, som skal omfattes af disse undtagelser.

Endnu en gang opfordrer jeg forligspartierne til at besinde sig i sagen, og jeg beder om svar på mit spørgsmål fra hr. Poul Nielson: Hvis EF når til en fornuftig løsning i løbet af 1992, hvad siger Socialdemokratiet så?

Med hensyn til ændringsforslagene vil vi undlade at stemme til spørgsmålet om væksthugartnerne, og vi vil selvfølgelig stemme imod det andet ændringsforslag til L 92. Det er simpelt hen en tidsproblematik, som energiministeren vil redegøre for.

De øvrige ændringsforslag er jo spørgsmål om tidsfrister. Dem vil vi stemme for, for det gør jo problemerne 2 måneder mindre, og det er da altid lidt.

(Kort bemærkning).

Bilgrav-Nielsen (RV):

Hr. Flemming Hansen er jo absolut førende i henseende til at fremsætte urigtige påstande, udokumenterede påstande, i denne diskussion. Jeg troede, at hr. Flemming Hansen var holdt op med den spøg, efter at vi klart havde vist ham med taleksempler f.eks. fra Tyskland, hvordan det forholder sig med energipriserne dér og her i landet.

Nu fortsætter hr. Flemming Hansen i en anden boldgade og siger, at EF direkte har bedt os om at vente. Det passer ikke. Tværtimod; alt, hvad der har været af forlydender fra EF,

[Bilgrav-Nielsen]

fra kommissærerne, går direkte på, at de mener, at en dansk CO₂-afgift og en tysk og en hollandsk, som også er på vej, direkte baner vejen for en EF-beslutning.

Jeg synes, hr. Flemming Hansen skulle holde sig til kendsgernerne og ikke blive ved med de postulater, som han godt ved med letthed kan tilbagevises.

Dernæst siger hr. Flemming Hansen, at denne afgiftspåleggelse er så minimal, at selv efter, at afgiften er pålagt, vil energipriserne i det danske erhverv ligge i nederste tredjedel af, hvad erhvervslivets energipriser i øvrigt er inden for EF. Men alligevel fortsætter hr. Flemming Hansen med sine uhyrligheder; bl.a. påstår han her til sidst, at vi øger skatte- og afgiftstrykket. Men hr. Flemming Hansen er ikke engang aktuelt orienteret. Den væsentligste begivenhed her i Folketinget i dag og i morgen er som bekendt drøftelsen og vedtagelsen af finanslovsforslaget. Der er omdelt et bilag, der hedder Finansredegørelse og Budgetoversigt, og her kan hr. Flemming Hansen læse, at det samlede skatte- og afgiftstryk vil falde i forhold til sidste år, selv efter, at CO₂-afgiften er indregnet. Jeg synes, at hr. Flemming Hansen skulle prøve at holde sig til kendsgernerne her på falderebet af denne diskussion om CO₂-afgifterne.

(Kort bemærkning).

Flemming Hansen (KF):

Jeg må sige til hr. Bilgrav-Nielsen, at jeg har naturligvis holdt mig strengt til kendsgernerne. De mange ulykker, man påfører erhvervslivet, er i hvert fald kendsgerninger, som både Skatteudvalget og Energiudvalget er blevet grundigt informeret om.

Så kommer hr. Bilgrav-Nielsen ind på det spørgsmål, der også blev rejst under behandlingen af beslutningsforslaget og ved førstebehandling af CO₂-afgiftsforslagene, nemlig det interessante faktum, at Danmark har lavere energipriser end andre lande. Tænk bare, der er ét område, hvor Danmark har lavere afgifter end noget andet land! Det betragter hr. Bilgrav-Nielsen som én ulykke, men det kan jeg altså ikke se.

Med hensyn til afgiftstrykket er det da heldigvis rigtigt, at regeringens politik medfører, at skatte- og afgiftstrykket er konstant faldende. Men man påfører dog private en afgift på

mellem 200 og 1.000 kr. fra den 1. marts 1992; det tror jeg ikke hr. Bilgrav-Nielsen kan være uenig i.

Med hensyn til EF har vi set masser af papirer, hvor EF gang på gang advarer de enkelte lande imod at gå enegang og opfordrer til, at man finder en samlet løsning. Og i og med, at det danske CO₂-udslip udgør en trehundrededel af CO₂-udslippet i verden, er det da også rimeligere, at vi venter på EF, hvor det samlede udslip udgør en syvendel af verdensudslippet.

(Kort bemærkning).

Poul Nielson (S):

Jeg skal gerne med det samme besvare hr. Flemming Hansens spørgsmål, om vi vil medvirke til at tilpasse erhvervsdelen af afgiften, hvis EF får en CO₂-skat på plads i 1992. Svaret er selvfølgelig ja. Det har vi sagt hele tiden, men de tre partier bag CO₂-forslagene har jo også sagt, at manglende beslutsomhed hos EF ikke måtte stille sig i vejen for, at vi her i Danmark gør noget, vi mener er rigtigt.

Og med afklaringen af tingene her i Danmark har vi samtidig skabt et udgangspunkt for at påvirke beslutningsprocessen i EF, så resultaterne her kan blive i overensstemmelse med vore ønsker. Men der er intet nyt i mit svar her, må jeg understrege, intet nyt. Vi har fra starten sagt, at når EF-beslutningsprocessen var ført til ende, ville vi tilpasse vore regler inden for rammerne af de direktiver, der bliver tale om.

(Kort bemærkning).

Charlotte Antonsen (V):

Det er da beroligende, at man trods alt er indstillet på at tilpasse sig, men jeg synes, det er lidt ejendommeligt, at man ikke venter lidt. Nu har vi lige med udkastet til EF's unionstraktat besluttet, at miljøafgifter også kan indgå i EF-fællesskabet, så hvorfor i alverden venter man ikke i stedet for at skulle tilpasse reglerne på et senere tidspunkt? Efter at vi lige har fået lært erhvervslivet og andre, hvad proms er, skal vi så måske tilpasse os allerede i 1992.

Hr. Bilgrav-Nielsens bemærkninger om de høje tyske energipriser er fuldstændig korrekte, men det har jo ikke haft nogen betydning

[Charlotte Antonsen]

for erhvervslivets forbrug af el. Det er steget, ligesom det er tilfældet i Danmark, så der er sådan set ikke nogen sammenhæng mellem energiforbrug og energipriser.

Så talte hr. Bilgrav-Nielsen om skatter og afgifter i Danmark, men jeg troede da netop, at hr. Bilgrav-Nielsens opfattelse var, at dette var en miljøafgift, som ikke kunne sammenlignes med almindelige skatter og afgifter. Men det kan jo være, at hr. Bilgrav-Nielsen i løbet af forhandlingerne alligevel er blevet opmærksom på, at det jo reelt er en ekstra skat, der ikke har noget som helst med en miljøafgift at gøre. Forholdet er jo, at hvis man overholder betingelserne, kan man slippe for at betale miljøafgiften.

Så hr. Bilgrav-Nielsen kom faktisk til at sige, at det hele er et led i skatte- og afgiftspolitikken.

(Kort bemærkning).

Bilgrav-Nielsen (RV):

Min kommentar vedrørende skattetrykket var et svar til hr. Flemming Hansen, og det beder jeg fru Charlotte Antonsen om at bemærke.

Selvfølgelig er der her tale om en miljøafgift, som ingen slipper for at betale, men man har mulighed for i stor udstrækning at omlægge sit forbrug til mere miljøvenligt brændsel, så CO₂-afgiften bliver lavere. Det undrer mig, at fru Charlotte Antonsen vil sætte spørgsmålstegn ved det fornuftige i at anvende det redskab, det har jeg ikke hørt før, og i øvrigt var der meget i fru Charlotte Antonsens indlæg, jeg ikke forstod. Det afgørende er jo ikke, om Tyskland er begyndt at spare tilstrækkeligt på energien, det afgørende er, at Tyskland sammen med Holland og Danmark og i øvrigt alle andre EF-lande har forpligtet sig til at spille ud med et forslag på energiområdet.

Til hr. Flemming Hansen vil jeg gerne sige, at jeg troede, hr. Flemming Hansen var klar over, at Danmark er et af de lande, som ligger helt i top med hensyn til CO₂-udslip pr. indbygger. Og nu forlanger hr. Flemming Hansen, at lande, der har et lavere udslip og svagere økonomier end Danmark, skal gøre en indsats senest samtidig med Danmark, altså at de, der dårligst har råd til det, først og fremmest skal være med til at trække læsset. Det er i direkte modstrid med de beslutninger, EF traf i 1990

om, at de stærkeste lande skulle bære de største byrder. Men også på det punkt er hr. Flemming Hansens informationer åbenbart ikke up to date.

Jeg synes, at hr. Flemming Hansen skulle overveje situationen nok en gang og prøve at tage stilling til, om han overhovedet er enig i, at en CO₂-afgift er fornuftig. Hvis han er det, må han også mene, at det er væsentligt, at lande som Danmark med et stort udslip pr. indbygger er parat til at føre an. Den anden opskrift, at vi skal vente på de andre, er opskriften på, hvorledes man intet som helst får udrettet.

(Kort bemærkning).

Flemming Hansen (KF):

Først et svar på hr. Bilgrav-Nielsens sidste spørgsmål, om en CO₂-afgift er fornuftig. Hvis det er noget, der hjælper på miljøet, er Det Konservative Folkeparti enig i, at det er fornuftigt, og det sagde jeg også under førstebehandlingen. Vi synes blot ikke, at Danmark skal gå i spidsen, når man er så utrolig tæt på en fælles EF-løsning, som det er fremgået af alle de meddelelser, vi har modtaget.

Så vil jeg godt takke hr. Poul Nielson for tilsagnet om, at man vil tilpasse sig. Jeg spørger bare mig selv, hvorfor vi skal have dette hastværk, når vi taler om noget, der åbenbart kun ligger et halvt til trekvart år ude i fremtiden. Jeg synes, det er utroligt, at Socialdemokratiet har villet lægge navn til det over for sine egne vælgere, over for arbejdspladserne og tillidsfolkene, men det er Socialdemokratiets problem.

Jeg vil også godt uddybe mit spørgsmål til hr. Poul Nielson en smule. Hvis EF f.eks. vedtager et regelsæt i 1992, som skal træde i kraft medio/ultimo 1993, hvordan vil Socialdemokratiets indstilling til erhvervsdelen så være?

(Kort bemærkning).

Elisabeth Arnold (RV):

Fru Charlotte Antonsen nævnte EF's nye unionstraktatforslag og sagde, at det var noget nyt i EF, at man kunne pålægge miljøafgifter. Ja, det er nyt, at man kan pålægge miljøafgifter med flertalsafgørelser, men hvad angår f.eks. CO₂-afgifter, skal der stadig væk enstemmighed til, fordi EF anser dette for at være en afgift af overvejende fiskal karakter.

[Ellisabeth Arnold]

Jeg er helt sikker på, at der hverken er enighed blandt samtlige EF-lande eller i dette Folketing om, hvordan man skal bedømme hver enkelt afgift, og jeg tror heller ikke, fru Charlotte Antonsen vil slippe godt fra det, hvis hun prøver at skelne præcist mellem de afgiftstyper, som kan indføres med flertalsafgørelse og dem, som kræver enstemmighed. Sagen er, at det hele tiden har været muligt at indføre fælles afgifter i EF med enstemmighed, og det vil det fortsat være. Der er intet nyt i dette.

Formanden:

Så er det hr. Peter Hansen-Nord, og vi er tilbage i ordførerrækken.

Peter Hansen-Nord (V):

Vi må desværre konstatere, at flertallet uden om regeringen, bestående af Socialdemokratiet, SF og De Radikale, ikke siden førstebehandling af disse otte CO₂-afgiftsforslag er blevet ret meget klogere eller påvirket af den bredt formulerede kritik fra alle grene af det danske samfund. Det ser ud, som om forslagsstillernes største problem er blevet det prestigetab, de frygter, såfremt de skulle være modtagelige for de mangfoldige saglige indsigelser og protester, som forslagene har afstedkommet. Det er meget nedslående, at det allerede nu, kun 1 år efter sidste folketingsvalg, er nødvendigt at foreslå en resocialisering af en for længst afskaffet planøkonomi.

Det vil næppe overraske ret mange, at jeg kan oplyse, at Venstre agter at stemme imod lovforslagene. For os at se knytter der sig til lovpakken en række uheldige virkninger og konsekvenser. Primært medfører den danske enegang på CO₂-området en stigning i det danske skatte- og afgiftstryk, som vi opfatter som et slag imod regeringens bestræbelser for at holde inflation og renter i ro. Efter Venstres opfattelse skal vi altså gå den modsatte vej og holde fast i en stram økonomisk politik. Særlig de private elvarmeforbrugere, som har disponeret i tillid til gældende regler, rammes hårdt med ca. 1.000 kr. om året i ekstraudgift til elforbrug, og de kan selvfølgelig kun opfatte afgiften som en ny skat, som de kun er i stand til at undgå, hvis de vil betale nogle helt urimelige merudgifter.

Sekundært vil forslagene ikke få nogen særlig miljømæssig betydning, for den samlede

danske CO₂-emission er helt ubetydelig i europæisk sammenhæng, som det også er blevet sagt flere gange tidligere. Skal forslagene have nogen betydning for miljøet overhovedet, skal i det mindste EF og for den sags skyld også gerne Japan og USA – med andre ord deltagerne i mødet i Rio de Janeiro i juni 1992 – tage del i arbejdet og deles om udgifterne. I modsat fald havner vi i det, som jeg tidligere har kaldt et miljømæssigt martyrium – og så kan jeg i øvrigt ikke befri mig for den tanke, at samtlige disse lovforslag er designet af hensyn til naturgasprojektet.

For det tredje er lovforslagene udformet på en måde, der gør dem meget svært forståelige for virksomheder og almindelige mennesker. I denne forbindelse tænker jeg specielt på refusionsordningerne og forslaget om statstilskud til dækning af dele af CO₂-afgiften. Det sidste forslag er også problematisk i EF-sammenhæng, og jeg tænker her på EF-Kommissionens stillingtagen i forbindelse med notificering af forslagene.

Endelig har vi bemærket i Venstre, at vores modstand mod lovpakken deles af både Kommunernes Landsforening og Foreningen af Kommunale Værker. Begge foreninger har som bekendt socialdemokratiske formænd, men de fornuftige synspunkter, de har fremført, vinder ikke gehør her på Christiansborg, og det er ret fortvivlende.

Det er ikke mange uger siden, at fiskeriets situation blev behandlet her i salen, og nu vil et flertal altså pålægge et i forvejen hårdt belastet erhverv en ny afgift. Fiskeriet vil blive særlig hårdt ramt på grund af det høje promsgrundlag. Selv om erhvervet er energitungt, vil ingen fiskerfartøjer kvalificere sig til de høje refusionssatser, og de fiskere, som har mulighed for det, vil naturligvis tanke op i fremmede havne, og hvem ved, om de ikke også i et vist omfang vil afsætte deres fangster i udlandet og dermed yderligere flytte arbejdspladser fra Danmark?

Disse bemærkninger om fiskeriet gælder i vid udstrækning også for landbrugserhvervet, blot med den store forskel, at landbruget ikke har mulighed for at tanke op i udlandet. Landbruget bliver i mine øjne ramt én gang direkte, men 2½ gang indirekte. Den ene gang er selvfølgelig som følge af den afgift, man skal betale ifølge lovforslagene. Den anden gang er som

[Peter Hansen-Nord]

følge af, at forædlingsindustrierne også rammes af afgiften og ikke har nogen mulighed for at sende denne meromkostning videre; så den ryger tilbage til landmanden. Det var den ene gang indirekte. Men herudover må landbruget også acceptere at skulle betale den meromkostning, som dets serviceerhverv ifølge forslagene får pålagt, og derved bliver der altså sendt endnu en regning tilbage til et erhverv, som ingen muligheder har for at køre sorteper videre i systemet. Det er en ganske kraftig regning, man præsenterer dette erhverv for her op til jul.

Jeg kan kommentere hr. Bilgrav-Nielsens indlæg vedrørende CO₂-udledningen i Danmark med at sige, at jeg er enig med hr. Bilgrav-Nielsen i, at Danmark har et uforholdsmæssigt stort bruttoudslip af CO₂, men netto er det nok ikke særlig stort. I modsætning til mange af de lande, som hr. Bilgrav-Nielsen sammenligner med, må vi sige at Danmark er totalt grønt fra Bornholm til Blåvandshuk, fra Skagen til Gedser; afgrøderne og skovene optager store mængder CO₂, så nettobelastningen i Danmark er for mig at se sandsynligvis meget mindre end i de lande, hr. Bilgrav-Nielsen ønsker at sammenligne os med, og det synes jeg skal med ind i debatten. Det er i hvert fald sikkert, at for landbrugets vedkommende går to tredjedele af produktionen til eksport, så alene her reeksporterer vi en stor mængde CO₂. Jeg vil i hvert fald godt bruge dette som en ny indgangsvinkel til debatten. Det er slet ikke sikkert, at Danmarks nettobelastning af CO₂ er højere, end tilfældet er for de lande, som hr. Bilgrav-Nielsen sammenlignede med før, måske snarere tværtimod.

Jeg skal afslutningsvis gentage, at uanset de af flertallet fremsatte ændringsforslag kan Venstre ikke støtte denne lovpakke.

(Kort bemærkning).

Poul Nielson (S):

Først en kommentar til hr. Peter Hansen-Nords bemærkninger vedrørende fiskeriet. Jeg skal her rette opmærksomheden mod lovforslag nr. L 93, som omhandler støtteordningen til energibesparelser i erhvervsvirksomheder. Vi er meget opmærksomme på den situation, fiskeriet befinder sig i, og derfor er fiskeriet også nævnt direkte i denne tilskudslov. Vi betragter det som en god mulighed og en rigtig løs-

ning for fiskerierhvervet at udnytte denne tilskudslov maksimalt.

Loven træder i kraft på den dato, hvor CO₂-afgiften indføres for erhvervslivets vedkommende, og det er direkte fremhævet, at ejere af fiskerifartøjer vil have adgang til denne støtteordning. Vi opfordrer altså herfra fiskerierhvervet til at gå i stilling med henblik på en effektiv anvendelse af de muligheder, der er specificeret i loven.

Så et svar til hr. Flemming Hansen på spørgsmålet, om vi ville vente, hvis EF f.eks. udformede nogle regler, som skulle træde i kraft i løbet af 1993. Her må svaret være nej, for nu starter vi, og vi vil altid være i stand til at tilpasse os, når vi rent faktisk kender mulighederne inden for rammerne af de direktiver, der bliver resultatet af beslutningerne i EF. I øvrigt skal jeg erindre om, at ved førstebehandling i foråret af beslutningsforslag nr. B 52 var hr. Flemming Hansens råd til os, at vi skulle vente de få måneder, indtil EF var færdig med sagsbehandlingen i juni, og jeg tror faktisk ikke, at hr. Flemming Hansens evne til at lave prognoser er anderledes i dag end dengang.

(Kort bemærkning).

Elisabeth Arnold (RV):

Jeg har en bemærkning til Venstres ordfører, hr. Peter Hansen-Nord. Et af hr. Peter Hansen-Nords argumenter for at stemme imod dette forslag var, at det indebar en støtte til naturgasprojektet. Jeg er snart træt af at høre Venstre kritisere naturgasprojektet; Venstre har fingrene dybt nede i syltetøjskrukken i den sag. Det var en energiminister fra Venstre, der under SV-regeringen var med til at indføre naturgasprojektet i Danmark, og Venstre står også bag beslutningen om at lade naturgas indgå i decentral kraftvarmeforsyning.

Derfor er Venstre den sidste, der skulle begynde at kritisere denne sammenhæng. Det Konservative Folkeparti kan med fuld ret kritisere, at man tager hensyn til naturgasprojektet, det gør De Konservative også, og det er helt i orden. Men Venstre kan ikke tillade sig det. Venstre er dybt medansvarligt for, hvad der er sket på naturgasområdet, og hvis økonomien i naturgassen ikke bliver rettet op, ender regningen hos kommunerne. Og Venstre må være forberedt på, at det er man ikke interesseret i.

[Ellisabeth Arnold]

Til sidst vil jeg godt sige, at bortset fra Centrum-Demokraterne er Venstre jo det mest EF-venlige parti her i Folketinget, og Venstre har ofte påpeget, at det er nødvendigt at nedsætte skatter og afgifter på grænsehandelsfølsomme varer, men uden at anvise nogen som helst muligheder for at dække indtægtstab. Jeg vil gerne sige til hr. Peter Hansen-Nord, at de ekstra udgifter, som befolkningen vil få pålagt i forbindelse med CO₂-afgiften, har den fået rigelig kompensation for i forvejen. Der er masser af afgifter, som er blevet nedsat i de sidste 3, 4, 5 år, på kosmetik, øl, vin, benzin, videoapparater, fjernsyn osv. osv. Der er blevet givet afgiftslettelser på milliarder af kroner forlods.

(Kort bemærkning).

Peter Hansen-Nord (V):

Jeg vil gerne sige til fru Elisabeth Arnold, at jeg løber ikke fra ansvaret for naturgasprojektet, det er ikke det, der er min pointe her. Men når forslaget indirekte er en støtte til dette projekt, burde man jo i højere grad nævne det ved rette navn, så både vi og befolkningen var klar over, hvad det drejede sig om, i stedet for, at vi skal trække rundt med de ganske løjerlige konstruktioner i disse lovforslag.

Men fru Elisabeth Arnold må jo også være på det rene med, som jeg nævnte i min ordførrertale, at der altså er 150.000 husstande, som pludselig får en ekstraregning på ca. 1.000 kr. om året, fordi de tilfældigvis bruger elvarme. Det kan disse mennesker af gode grunde ikke forstå. De har inden for de sidste 5-6 år investeret i og anskaffet sig elopvarmning i tillid til, at vi ville opføre os ansvarligt herinde. Jeg må sige, at en sådan ekstra julegave, en ekstraregning på 1.000 kr., er ikke rimelig.

(Kort bemærkning).

Duetoft (CD):

Jeg vil godt fremføre to synspunkter. For det første synes jeg, det er helt legitimt, at man har interesse i at redde naturgasnettet, men jeg ville foretrække, at man gjorde det via et egentligt direkte statslån, så man kunne se, hvad det kostede, og det ville vi godt være med til at støtte. Men alle disse omvendte og indirekte måder at gøre det på, via energifgifterne osv., synes vi er lidt forkerte. Lad os stå åbent frem og sige, at naturgasnettet er så vigtigt for Dan-

mark og det danske samfund, at vi lige så godt kan støtte det direkte.

Men det var egentlig slet ikke derfor, jeg gik herop. Jeg gik mere herop, fordi jeg synes, debatten er ved at køre lidt skævt, uden at jeg ellers skal give karakterer. Den kører skævt på den led, at det fremstilles, som om man ikke ønsker en CO₂-afgift, og bortset fra Fremskridtspartiet tror jeg egentlig at alle andre partier i Folketinget faktisk mener, at en CO₂-afgift er en god ting. Det, man diskuterer, er timingen.

Derfor vil jeg godt bede om, at de tre musketerer-partierne ikke bliver ved med at fremstille det, som om alle vi andre ikke ønsker CO₂-afgiften. Det er blevet sagt lidt for mange gange her, men jeg har i alt fald ikke opfattet det, som om V og K er imod, og derfor agter jeg også at understrege, når det bliver min tur i ordførerrækken, at CD bestemt ønsker en CO₂-afgift. Det er faktisk kun timingen, vi er uenige om, så kan vi ikke nøjes med at diskutere den i stedet for at sætte spørgsmålstejn ved hinandens motiver?

(Kort bemærkning).

Poul Nielson (S):

Hr. Duetoft er faktisk en smule ubehagelig at diskutere med, fordi han altid er så rimelig. Vi har ikke på nogen måde manglende tillid til hjertets renhed i CD's argumenter for så vidt angår deres holdning til naturgasprojektet, men der gnaver en lille tvivlens orm med hensyn til tilliden til nogle af de andre partiers holdning til sagen, når det kommer til stykket. Den differentiering må hr. Duetoft medgive os, det privilegium har vi ret til at have.

(Kort bemærkning).

Peter Hansen-Nord (V):

Til hr. Duetoft og til hr. Poul Nielson, som var sidst på talerstolen, vil jeg blot sige, at der er to ting, der skal tages i betragtning, når man laver en sådan lovpakke. Der er både det rent afgiftsmæssige element og måden, man anvender midlerne på.

Jeg synes nok, det er væsentligt at understrege, at med hensyn til den del har regeringspartierne pointe længe været, at dette martyrium, hvor man selv indfører afgifterne tidligere end de lande, vi i øvrigt både konkurrerer og sam-

[Peter Hansen-Nord]

arbejder med i EF, virker tåbeligt – ikke bare på os, men også på den øvrige del af befolkningen. Det er helt klart, og det er blevet fremhævet her flere gange.

Dernæst forbigik hr. Duetoft lidt hurtigt, hvad det er, midlerne bliver brugt til. Det er der brugt adskillige minutter på at kritisere her fra talerstolen.

Formanden:

Jeg tror, vi skal til at slutte de korte bemærkninger i dette udslip, men nu kommer hr. Duetoft med den sidste.

(Kort bemærkning).

Duetoft (CD):

Jeg vil godt starte med at takke hr. Poul Nielson. Jeg hører også med til hr. Poul Nielsons fanklub, kan jeg sige, så nu har vi den gensidige roseforening, og det er jo bare dejligt.

Men jeg vil godt bede om – ikke nu, hr. formand, undskyld – men på et senere tidspunkt i debatten vil jeg bede Venstre og De Konservative her fra talerstolen bekræfte de nik, de kommer med, når jeg siger, at de principielt ikke er imod en CO₂-afgift. Det er rimelig svært at se i Folketingstidende, at ordførerne nikker, så derfor ville det måske være smart, hvis man i en senere kort bemærkning ville bekræfte, at man ikke har noget imod CO₂-afgiften, men at det er timingen, der er et problem. For det vil jo medføre, at vi i hvert fald får den myte ud af debatten.

Riishøj (SF):

Det er jo herligt at høre en debat om ændringsforslagene udvikle sig til en helt generel debat, men så har vi jo klaret den del af debatten med det samme.

Jeg skal sige ganske kort til hr. Flemming Hansen, jeg skal ikke børe ret meget – vi kender hr. Flemming Hansens argumentation – men det skal dog ikke stå helt uimodsagt, når hr. Flemming Hansen siger, at der er ét område, hvor vi har lavere priser i Danmark end i andre lande, nemlig energiområdet. Mig bekendt har vi også på en række andre områder inden for erhvervsbeskatningen lavere beskatning end andre lande. Men det er jo sådan nogle postulater, der kommer op og vender.

Men nok så vigtige er ændringsforslagene, og her redegjorde hr. Poul Nielson jo i starten ganske kort for begrundelsen for at inddrage en særlig ordning for væksthushusholdningerne. Det skyldes jo, at der er særlige problemer i det erhverv, der bliver nogle utilsigtede virkninger, hvis forslaget vedtages, som det ligger her, og det betyder også nok så meget, at branchen er gået positivt ind i arbejdet med forslaget og ikke bare har stillet sig op og været imod.

På ganske samme måde har man inden for vindmølleområdet påpeget skævheder i forslaget, og det er jo en form for protest, som indeholder en relevant kritik af forslagene. Den form for protest, der går på, at man bare er imod, fordi man skal betale, har vi oplevet mange gange i Folketinget. Hver gang man er kommet med et afgiftsindgreb, også fra regeringens side, har der jo stået delegationer i hobe og protesteret. Så hvis det skal gå efter omfanget af protester imod forslaget, skulle denne regering jo have trukket adskillige forslag tilbage om afgiftsforhøjelser eller indgreb i overenskomster eller lignende.

Det er jo en procedure, vi oplever, hver gang der indføres afgifter. Det er dem, der skal betale, der protesterer, mens folk, der i og for sig synes, det er meget rimeligt, ikke møder op i folketingsudvalgene. Det kan hr. Flemming Hansen ikke rigtig bruge til noget, for så skulle man afskaffe en hel stribe af lovforslag, som denne regering har vedtaget gennem tiderne.

Det, der for SF er afgørende i forbindelse med vedtagelsen af CO₂-afgifterne, er, at vi nu introducerer en ny afgiftsform. Jeg håber også, ganske som f.eks. den radikale ordfører, hr. Bilgrav-Nielsen, udtalte til dagbladet Børsen, at dette er et skridt i retning af indførelse af ressourceafgifter, forhåbentlig i en mere enkel form end det, vi præsenterer nu. Men den mulighed opstår jo først, i det øjeblik vi kan lave en samlet afgiftsomlægning, hvor man letter visse afgifter, f.eks. afgifter på arbejdskraft og andre typer af erhvervsafgifter; så kan vi forhøje – og forhåbentlig gøre det mere enkelt – afgifterne på ressourceforbruget.

Det virker noget barokt, at erhvervslivet ikke har én eneste øres afgift på forbrug af elektricitet og energi, men har store afgifter på ansættelse af arbejdskraft. Det er en skævhed, som virker i retning af et større forbrug af energi og samtidig animerer til at rationalisere måske

[Rilshøj]

kunstigt inden for anvendelse af arbejdskraft. Vi håber meget, at dette bliver et første skridt i retning af en omlægning – og en omlægning, som gør, at man ikke kunstigt reducerer arbejdskraften, men til gengæld nedbringer ressourceforbruget. Det er jo noget vrøvl, når der bliver sagt, at der ikke er sammenhæng mellem de priser, man skal betale, og det forbrug, man har.

Nu troede jeg lige, at markedsökonomien var kommet for at blive, og at alt, hvad der hedder gammeldags planøkonomi – som netop var et system, hvorefter der ikke var nogen som helst priser, der animerede til noget som helst fornuftigt – var brudt sammen. Tænk, hvis det er sådan, at hvis man forhøjer afgifterne på et produkt, bruges der mere af det! Sådan en argumentation kommer altså fra et parti, der bekender sig til markedsmekanismen, og det virker fuldstændig absurd. Det er selvfølgelig sådan, at hvis noget bliver væsentlig dyrere, bruger man mindre af det.

Men det betyder jo en hel del, hvor stor afgiften er, og det er nok rigtigt, at den stigning, der kommer nu, ikke er tilstrækkelig til effektivt at nedbringe virksomhedernes forbrug af energi. Derfor vil vi arbejde for, at afgiften med tiden bliver mere enkel, og at den bliver højere, men som sagt i sammenhæng med en afgiftsoplægning, der reducerer størrelsen af andre typer af afgifter.

Så er der hele EF-vinklen i forbindelse med disse forslag. Vi har jo i hvert fald oplevet i forbindelse med forberedelsen, at Danmark er sat under administration af EF. Det kan vi så lide, eller det kan vi ikke lide. Allerede ved udarbejdelsen af disse forslag – med hensyn til både størrelsen af afgiften og også indretningen af den, hvor man bruger promsgrundlaget i stedet for det mere naturlige momsgrundlag – har vi jo taget hensyn til EF. Alligevel skal hele ordningen ned at notificeres.

I den forbindelse vil jeg gerne spørge energiministeren, om det er rigtigt, at EF f.eks. på det sidste møde, der er blevet afholdt, har fremført kritik af, at Danmark allerede nu indfører afgiften. Er det rigtigt? Eller er det sådan, at man tager det ad notam, og er det sådan, som det i hvert fald også er blevet fremført i debatten, at det, at flere medlemsstater arbejder med det, gør det lettere at indføre ordningen i EF? Man har i hvert fald også hørt det sidste argument.

Men er det sådan, at der er blevet rettet en direkte kritik mod, at vi indfører dette noget før end andre lande? Helt alene er vi jo ikke; der arbejdes med disse ting i flere andre EF-lande; andre nordiske lande, som jo er på vej til EF, har jo allerede indført CO₂-afgifter og agter i hvert fald ikke at afskaffe dem, muligvis at omlægge dem eller tilpasse dem, men ikke at afskaffe dem.

På den baggrund er vi i Socialistisk Folkeparti glade for, at vi kommer i gang med denne afgiftstype. Vi ved godt, at vi sikkert vender tilbage til denne sag, muligvis på grund af EF. Meget vil dog afhænge af, hvordan den danske regering præsenterer notifikationerne i EF og argumenterer i EF. Og jeg håber, at energiministeren og skatteministeren vil give tilsagn om at arbejde loyalt for disse ting i EF, at argumentere for indførelsen af disse afgifter og ikke modarbejde dem. Og jeg håber, at energiministeren vil give tilsagn om, at man i notifikationsproceduren, som man så fint kalder det, vil argumentere til fordel for, at Danmark kan vedtage disse afgifter. Det er jo ikke at følge en lov loyalt, hvis man ikke søger den gennemført under notifikationen.

Vi kommer sikkert også til at vende tilbage til fiskeriet i en anden variant. Jeg er enig med hr. Poul Nielson i, at hvis problemerne omkring fiskeriet kan klares over tilskud i den del af lovgivningen, der er nu, er det den enkleste løsning; ellers må vi se på de særlige problemer, der er i forbindelse med dette erhverv.

Endnu et problem, som vi kommer til at se på, er udformningen af energisynsordningerne. Det er ikke helt enkelt at indføre energisynsordninger i virksomheder; det kræver, at man har et personale, der er kvalificeret til at træde ind som uafhængige i vurderingen af en virksomhed, som de jo ikke kender indefra. Det kræver også en række retlige ting, og det kræver uddannelse af nye mennesker. Mig bekendt har vi i dag kun ganske få, der kan gennemføre et uafhængigt energisyn, så det punkt må vi meget snart efter nytår drøfte og så sikre os, at de energisynsordninger, som er utrolig vigtige – også for at få en bedre sammenhæng mellem afgiftens størrelse og energisynet – bliver gennemført meget hurtigt.

Men jeg håber som sagt meget, at dette er det første skridt til indførelsen af ressource- og energiafgifter, som vi i SF's skatteprogram ar-

[Riishøj]

bejder meget med, og til en samlet afgiftsoplægning, og vi vil i hvert fald arbejde for, at denne afgiftsform er kommet for at blive, og for, at de modsigelser, der af gode grunde er i den lov, som vi indfører nu – den indføres jo uden om regeringen og på et tidspunkt, hvor vi ikke har andre instrumenter at spille på i form af nedbringelse af andre afgifter – bliver klaret i løbet af det nye år.

Til allersidst lidt om elvarmen, som også hr. Peter Hansen-Nord nævnte. Jeg må sige, at det er aldeles glimrende, at den opvarmningsform, der faktisk er den mest miljøbelastende, får den største afgift. Det er i hvert fald helt absurd, at man bruger elvarme i områder, der i dag kan varmforsynes kollektivt. Og i det, man kalder område 4, helt uden for de områder, der kan varmforsynes kollektivt, må vi have et stærkt incitament til at bruge vedvarende energi og biobrændsel i stedet for at bruge elvarme, den opvarmningsform, der er aller mest belastende. Spidsbelastningsperioderne kræver udbygning af kraftværkerne, og hver gang man laver et nyt kraftværk, koster det jo dog det danske samfund omkring 3 mia. kr. og i hvert fald et par milliarder kroner alene i import til opbygning af et kraftværk. Så det, at elvarme bliver belastet, synes vi er fornuftigt. Men samtidig skal der selvfølgelig indføres tilskud til, at man fremmer andre brændsler og giver folk nogle alternativer til det uheldigste brændsel, man kan forestille sig.

Kim Behnke (FP):

Hr. Riishøj formåede blandt de mange ord om CO₂-afgiftens fortræffeligheder – hvilke synspunkter jeg ikke deler – også at komme med et ganske interessant og særdeles sagligt synspunkt, nemlig at det er lidt underligt, at vi i Danmark har valgt at beskatte arbejdskraft højere end energiforbrug. Og hurra for den erkendelse! Jeg håber, hr. Riishøj vil bringe den videre til kollegaer i SF. Det ville i allerhøjeste grad være et nyt synspunkt i dansk politik, hvis SF kunne bakke et synspunkt op, der går i retning af at få beskatningen af arbejdskraft sat ned, fordi det er – og det er jeg helt enig med hr. Riishøj i – den mest skadelige af alle beskatninger.

Det bringer mig til det indlæg, hr. Bilgrav-Nielsen havde. Hr. Bilgrav-Nielsen gentog nok en gang den misforståelse at drage sammenlig-

ninger mellem energipriserne i f.eks. Vesttyskland og Danmark og med høj stemmeføring at fortælle, at dansk erhvervsliv ikke har noget at klage over. Jo, fordi – og dér er så koblingen til hr. Riishøjs indlæg – dansk erhvervsliv er det af alle erhvervsliv inden for EF-området og måske i hele verden, der har den højeste samlede beskatning, når vi tager indirekte skatter, direkte skatter og sociale bidrag og lægger sammen under ét. Og det er i det lys, man skal se en ekstra afgift, og ikke ved, at man udtager et enkelt fragment af den samlede beskatning og vurderer, om det er højere eller lavere i forhold til andre landes. Den sammenligning holder ikke.

Hr. Bilgrav-Nielsen var også så frimodig at sige, at denne lovpakke vil få minimal indflydelse på afgiftsomkostningerne i dansk erhvervsliv. Mig bekendt – og det fremgår af bemærkningerne til de enkelte forslag – er det meningen, at der skal indbetales 2,6 mia. kr., og der er jo altså nogle, der kommer til at betale disse penge.

Jo, jo, vil man så sige, men de bliver givet tilbage i form af milde gaver til dem, der opfører sig ordentligt, og man kan bare lade være med at bruge så meget energi, så slipper man for at betale denne energiafgift. Men tingene har jo sammenhæng. Og præcis lige så vel som det ikke kan lade sig gøre at fremstille noget produkt, uden at der går energi hertil, kan vi altså heller ikke få afviklet den alt for store arbejdsløshed, uden at dansk erhvervsliv får lov til at bruge mere energi, meget mere energi, rigtig meget mere energi. Det skal der til for at sætte 300.000 mennesker i arbejde. Og det må hr. Bilgrav-Nielsen og flertalspartierne bag disse forslag forstå, at hvis vi skal af med arbejdsløsheden – og det mener vi altså at vi skal – skal der i de kommende år bruges rigtig meget mere energi i Danmark, og hurra for det!

Så vil man sige: Jamen den er jo gruelig gal, det kan vi ikke tillade os, for fru Brundtland har i et eller anden anfald af vanvid skrevet en rapport, der påstår, at der skulle være tale om en såkaldt drivhuseffekt. Lad mig minde de ærede medlemmer af Folketinget om, at så sent som i decembernummeret af det blad, der hedder El og Energi, er der en glimrende beskrivelse af, at de temperaturudsving, man har målt, intet har med CO₂ at gøre, de har intet med drivhuseffekt at gøre, men at der er en nø-

[Klim Behnke]

je sammenhæng med det, som to danske meteorologer har påvist, nemlig spørgsmålet om solpletaktiviteter. Og det er oven i købet en opgørelse, der går over mere end 100 år.

Jeg ved godt, at artiklens forfatter er i den situation, at vedkommende nødig skulle have stemplet idiot på ryggen, og så længe der er så mange, der lever i den vildfarelse, at CO₂-afgiften skulle være et problem, skal man jo helst ikke trække tæppet væk under sin egen karriere. Derfor tør vedkommende kun sige, at det dog stadig væk diskuteres, om CO₂ har indflydelse på drivhuseffekten. Jeg vil gerne endnu en gang, som vi tidligere har gjort det fra Folketingets talerstol, slå fast, at vi tror ikke på det, vi kommer aldrig til at tro på det. For os er det nemlig et spørgsmål om, hvorvidt man vil tro på det eller ej. Dette er mere et religiøst spørgsmål, end det er faktualiteter.

Tilbage til spørgsmålet om skattetrykket. Hr. Bilgrav-Nielsen glædede sig i forbindelse med nogle bemærkninger til hr. Flemming Hansen over, at det danske skattetryk er faldet, og hr. Bilgrav-Nielsen henviste til, at vi senere på dagen skal snakke finanslov, hvor det indgår som en del af bilagsmaterialet. Jeg skal senere uddybe synspunktet, men her blot nøjes med at konstatere, at disse skattetryksberegninger er altså luft og vindfrikadeller; der er intet som helst i det. Nej, det, det handler om, er at vurdere: Hvordan er det danske skatteniveau? Og det er altså stigende i disse år. Skattetrykket beregnes ud fra bruttonationalproduktet, og bruttonationalproduktet stiger i øjeblikket med en faktor 2-2½ om året. Når man tager det i betragtning, er skattetrykket ikke stigende. Men skatteniveauet, som er det, man skal se på, er altså stigende, endda temmelig meget.

Tilbage til Venstre og Konservative. Jeg kan forstå, at vi igen her under anden behandling skal have gentaget synspunktet om, at hvis bare vi venter, til EF kommer og pålægger denne afgift, så – uanset at man altså holder foredrag om, hvor dum denne CO₂-afgift er – er det i orden. Hvis bare alle andre i klassen dummer sig, skal vi også gerne sidde og dumme os. Det er jo det, der er budskabet fra Venstre og Konservative, og det kan vi ikke acceptere. Hvis alle andre EF-lande vedtager, at fra nu af vil de alle sammen farve deres hår rødt, skal vi andre så også gøre det? Vel skal vi ej, for det er en dumhed at gøre det. Men hæleren er jo ak-

kurat lige så god som stjæleren, og aldrig så snart forelå der det mindste gran af sandsynlighed for, at vi skulle indføre denne CO₂-afgift, før man fra regeringspartierne begyndte at indregne den i budgetoversigterne, begyndte at indregne den – nu også som ændringsforslag til finansloven osv. – for man vil jo gerne have pengene. Det synes jeg ærlig talt er dobbeltmoral ud over alle grænser.

Så er spørgsmålet: Hvordan skal de danske forbrugere nu reagere? Ja, for nogles vedkommende tager man hul på dette allerede den 1. marts. Jeg skal i den forbindelse nævne, at vi selvfølgelig støtter de ændringsforslag, der går ud på at udskyde ikrafttrædelsen. Vi havde gerne set, at ikrafttrædelsen først blev i år 2092 eller noget i den stil, så var vi sikre på, at der gik så lang tid, at det aldrig blev til noget. Men vi støtter selvfølgelig forslaget om at skyde det tre måneder. Men hvordan skal de danske forbrugere nu reagere? Ja, de kan selvfølgelig skrue endnu mere ned for radiatoren, de kan reducere deres strømforbrug osv., men ærlig talt, de danske forbrugere har opført sig ganske fornuftigt: salget af lavenergipærer osv., osv. Der er ikke tale om, at de danske forbrugere barer frådser løs i energi.

Erhvervslivet skal rigtig have et gok i hovedet, og det får de så fra 1993. Men der er nogle, der ikke får helt så stort et gok i hovedet, og det er dem, der opfører sig pænt og ordentligt. Klassens pæne dreng vil få gode karakterer, og får man disse gode karakterer af manden med kasketten, kommissæren, der kommer ud og foretager målinger og opregninger, ja, så kan man få penge tilbage. Det er endnu en gang udtryk for, at det, dette forslag handler om, ikke er, at man ønsker at begrænse CO₂-emissionen, det er ikke, at man er bekymret for den globale klimaudvikling, hvis der er en sådan. Nej, det, det handler om, er, at man gerne vil ind og styre dansk erhvervsliv. Man har forsøgt, og man forsøger til stadighed med ny lovgivning mere og mere at styre dansk erhvervsliv. Nu vil man også ind og styre erhvervslivets forbrug af energi, og man vil præmiere dem, der opfører sig på en efter flertallets mening korrekt måde. Resten – ja, de får lov til at lukke deres virksomheder.

Hr. Riishøj var så ærlig at sige, at dette forslag ikke er særlig enkelt, og når man fremover vil indføre andre lovgivninger, der skal have

[Klim Behnke]

det formål at virke ressourcebegrænsende, så håbede hr. Riishøj, at man kunne gøre det lidt enklere. Jeg kan dele hr. Riishøjs håb, men det kræver så, at hr. Riishøj fraviger ønsket om, at staten skal sidde og kontrollere og styre, for det er netop den statslige kontrol og styring af erhvervslivet, der gør det her besværligt. Men jeg ved godt, at det røde socialistiske hjerte, der banker i brystet på hr. Riishøj, ikke kan stå for fristelsen til at komme til og rigtig styre dansk erhvervsliv, og så bliver det altså tilsyneladende så besværligt, som tilfældet er her. Men det bliver heldigvis også sådan, at vi har en masse paragraffer, man kan fortolke rundt omkring, og så er der forhåbentlig nogen, der finder nogle åndehuller. Om det så går ud på, at fiskerkutterne skal sejle til havne i andre lande og tanke op, eller om man, inden man kører ind over grænsen, tager lidt ekstra fyringsolie med, selv om skatteministeren så vil sende toldmyndighederne ud og se, hvornår man bruger af det, så håber vi, at den slags åndehuller vil gøre, at man slipper for at betale CO₂-afgift i alt for kraftigt omfang.

Hr. Riishøj var også inde på, at elvarmebrugere er jo, altså næst efter fanden, de værste, man overhovedet kan komme i tanker om. Det ved vi jo godt, for Folketinget har tidligere vedtaget lovgivning, der nærmest totalt forbyder brugen af elvarme. Hr. Riishøj fortalte hvorfor: Jo, det er, fordi det er så dyrt at opføre danske kraftværker, og netop fordi det er så dyrt at opføre danske kraftværker, har vi i Danmark valgt at importere mere og mere strøm. Og hvor importerer vi så det fra? Jo, vi importerer det oven i købet fra steder, hvor det fremstilles helt uden CO₂-emission, nemlig fra henholdsvis norske hydrokraftværker og fra det svenske Barsebäck-kraftværk. Ingen af de steder er der tale om CO₂-emission, så den elvarme kan hr. Riishøj da i hvert fald ingen problemer have med at folk bruger. Rent faktisk er det bedre rent CO₂-mæssigt, at folk bruger elvarme, når el'en er produceret på Barsebäck, end at de bruger naturgas, der afbrændes her i landet, for der er også en CO₂-emission ved naturgas, mens der som bekendt ingen CO₂-emission er fra nuklear energi fremstillet på Barsebäck.

Derfor er det sørgeligt at se, hvordan de tre partier krampagtigt klamrer sig til de små halmstrå, der flyder rundt ude i Atlanterhavet,

i det spinkle håb, at de dog trods alt kan redde det her hjem, i stedet for at gå herop og kalde det for det, det virkelig er. Det er en medalje med to sider, ikke nogen særlig køn medalje. På den ene side står: Vi skal redde det danske naturgasprojekt. Og på den anden side af medaljen står: Vi vil have større indflydelse på og mere styring af dansk erhvervsliv. Det er, hvad denne lovpakke går ud på, og ikke noget som helst andet. Alle de fine taler om klima, drivhuseffekt osv. holder ikke til en nærmere efterprøvelse.

Duetoft (CD):

Jeg var meget fascineret af hr. Kim Behnkes forslag om EF-harmonisering af rødt hår. Det vil ikke være helt fair, for nogle af os vil jo ikke blive ramt så hårdt som andre!

Så vil jeg ellers gerne sige, at jeg synes ikke, der er nogen grund til at forlænge denne debat særlig meget, for det er jo næsten en religiøs debat om tidsfristen, hvor de tre partier ikke rigtig har været indstillet på at ændre noget som helst. Så lad os springe det over og bare konstatere, at det, der vel er problemet, er, at vi risikerer, at konkurrenceevnen i erhvervslivet bliver dårligere, fordi vi ikke gør dette sammen med EF. Og den private økonomi kan også blive dårligere. For det er da rigtigt, at man kan skifte ud, det er da rigtigt, at man kan købe nye hårde hvidevarer, og hvad ved jeg, men den lønudvikling, der har været i de seneste år, gør ikke rigtig, at alle folk løber ud og skifter deres elektriske udstyr ud lige fra i dag til i morgen. Derfor er det lidt fiktivt, at man kan fjerne den ekstraudgift, man får på grund af CO₂-afgiften. Vi tror desværre, at resultatet bliver et lønpres og dermed også en direkte ødelæggelse af konkurrenceevnen.

Jeg vil gerne understrege endnu en gang, selv om jeg har gjort det to gange i dag, at vi ikke er imod miljøafgifter, og vi er heller ikke imod en CO₂-afgift, hvis den bliver indført på EF-plan. Jeg vil gerne sende det signal ud, at man ikke i dag skal fremstille det, som om erhvervslivet i al evighed kan slippe for den her slags afgifter, for det kan erhvervslivet bestemt ikke. Hvis der i erhvervslivets protester ligger en generel protest mod den slags afgifter, har man misforstået noget. Hvis erhvervslivets indvendinger går på, at det ikke sker i sammenhæng med andre lande, er det i orden, for det

[Duetoft]

kan vi godt se er et problem, men man skal altså ikke tro, man i al evighed er fri for den slags afgifter i erhvervslivet, for det er jo noget af det, som også EF arbejder med.

Så vil jeg gerne sige tak til Socialdemokratiet og Det Radikale Venstre, og det vil jeg, fordi hr. Peter Hansen-Nord svarede på en kort bemærkning fra mig for ikke så længe siden og sagde, at han var bekymret for, hvordan provenuet skulle bruges, og at det jo ikke var helt ligegyldigt, hvordan det skulle bruges. Den frygt havde jeg også ved førstebehandlingen, for da var både Socialdemokratiet, SF og De Radikale fremme med, at man skulle have de tre musketerers lille, egen finanskasse, og at provenuet fra CO₂-afgiften skulle gå i den kasse, hvorefter de tre partier i fællesskab skulle afgøre, hvad provenuet skulle bruges til. Jeg vil gerne sige tak til Det Radikale Venstre og Socialdemokratiet, fordi man har kappet forbindelsen til SF og accepteret, at der indgås en finanslovsaftale, hvor disse penge også er med, og det vil sige, at hr. Peter Hansen-Nord har haft indflydelse på, hvad pengene skal bruges til. Jeg synes da, det er helt flot, at de tre partier ikke har stået sammen dér.

Jeg vil gerne spørge i hvert fald S og De Radikale, om man også for fremtiden, når beløbene begynder at blive større, står ved, at provenuet skal bruges i forbindelse med de ganske almindelige finanslovsaftaler, der vil blive indgået. Jeg synes, det er et bemærkelsesværdigt skift fra førstebehandlingen, hvor man stod meget fast på denne lille særkasse, men man skal bestemt roses for det, og jeg mener, at hr. Peter Hansen-Nords frygt for, hvad pengene skal bruges til, er meget ubegrundet.

Jeg vil gerne sige, at vi stemmer for de ændringsforslag, der udskyder afgiften i tre måneder. Og vi undlader at stemme til de øvrige ændringsforslag. Jeg kan også sige, at når vi når til tredje behandling på fredag, agter vi at stemme imod hovedloven, men vi undlader at stemme til resten. Det sker selvfølgelig i erkendelse af, at disse følgelove er nødvendige, når man indfører afgiften, som vi i denne form er imod. Vi vil ikke forhindre de tre partier i at gennemføre følgelovgivningen, fordi det er logisk, at de skal have lov til det, men vi vil helst ikke have fingrene nede i klejnekassen, når alle slagsmålene kommer om administrationen og om, hvorvidt det nu overhovedet kan lade sig

gøre at føre dem ud i livet. Det synes vi at de tre partier selv skal have lov til at stå med ansvaret for. Men omvendt synes jeg, det ville være useriøst at stemme imod følgelovgivningen, når CO₂-afgiften er vedtaget, for enhver kan sige sig selv, at en CO₂-afgift uden følgelovgivning er langt, langt værre end én med, og derfor er et nej til følgelovene efter min opfattelse slet ikke realistisk. Så vores stemmemønster vil altså blive, at vi stemmer imod hovedloven og undlader at stemme omkring følgelovgivningen.

Bilgrav-Nielsen (RV):

Jeg vil gerne straks sige, at jeg synes, at hr. Duetofts indlæg, navnlig konklusionen, var yderst ræsonnabelt. Jeg kunne godt forestille mig, at visse af regeringens ordførere fik noget at tænke over her.

I øvrigt synes jeg, at hr. Duetofts bemærkninger taler til mig på den måde, at der er noget for os – Socialdemokratiet, De Radikale og SF – at forhandle med CD om. Vi skal være opmærksomme på, at dette er kun introduktionen af en miljøafgift, og der vil formentlig i de kommende år blive adskillige lejligheder til både at diskutere lovpakken og også en lang række andre miljøafgifter. Og det skulle ikke undre mig, om det bliver en diskussion, vi også kan føre med regeringspartierne på et eller andet tidspunkt. Jeg ser med glæde, at miljøministeren i et interview til Jyllands-Posten i søndags ligefrem betegnede miljøafgifter som 1990'ernes afgiftspolitik. Jeg har også set, at skatteministeren ikke er enig. Det overrasker mig ikke. Men det glæder mig, at miljøministeren har det synspunkt. Så er der i hvert fald et stort flertal i Folketinget, der vil presse på på den led.

I øvrigt skal jeg ved denne lejlighed, efter at have haft ordet ved et par korte bemærkninger, nøjes med ganske kort at konstatere, at denne lovpakke skal ses som en af bærepillerne i energihandlingsplanen Energi 2000. Ingen, som har læst denne handlingsplan, kan være i tvivl om, at omlægningen af energifgifterne som her foreslået er et væsentligt element for at nå frem til de mål, der er sat i energihandlingsplanen.

Hvad er så disse mål? Jeg tillader mig at repetere: Det er i løbet af de næste 15 år – selv om vores bruttonationalprodukt stiger – at re-

[Bilgrav-Nielsen]

ducere Danmarks energiforbrug med 15 pct. Samtidig skal vi reducere udslippet af kuldioxid med 20 pct., udledningen af kvælstof med 50 pct. og udledningen af svovl med 60 pct.

Om denne plan har man sagt, at den er uhyre ambitiøs. Det var den nok også, da den blev fremlagt for 1½ år siden. Men i dag må vi konstatere, at det er en minimumsplan. Det er kun begyndelsen til, det er anviste veje til, hvorledes vi kan bevæge os endnu længere frem i retning af at reducere vort energiforbrug og især reducere miljøbelastningen fra energiforbruget.

Derfor er det trist, at partier, der har stået bag energihandlingsplanen, ikke kan se denne sammenhæng, men benytter alle mulige og umulige formuleringer for at smutte uden om ansvaret. Tilbage står indtrykket af to regeringspartier, som siger noget ved visse lejligheder om miljøet, men ikke mener en døjt med det – ikke en døjt! Når det kommer til stykket, kan selv det mest usaglige argument imod en miljøafgift rejst af en eller anden erhvervsgræn få disse partier til at flygte i et musehul. Samtidig forsøger de at opretholde et image af internationalt at ville arbejde for, at miljøafgifterne, også en kuldioxidafgift, bliver et væsentligt element. Der er jo ingen, der tror folk af den støbning. Hvordan tror man, at danske ministres ord overhovedet kan have vægt i internationale forhandlinger, hvis de siger – og det må de jo sige: Vi har i Danmark stemt imod indførelse af en kuldioxidafgift, som vi nu synes at alle I andre skal skynde jer at indføre. Det er klart, at den tale kan man ikke føre med nogen vægt i en international forsamling.

Derfor er det rent faktisk de tre partier, som her leverer det grundlag, som et sagligt dansk indlæg har brug for. Og jeg tænker naturligvis først og fremmest på de saglige indlæg, som jeg forventer at danske ministre vil stå med ved FN's miljøkonference til sommer i Rio. Men det er altså ikke regeringen selv, der har haft evne eller lyst til at formulere det grundlag, man skal stå på. Det er os andre, der har måttet gøre det, og det gør vi gerne – vi gør det med stolthed.

Følgelovgivningen, der hænger sammen med kuldioxidloven, virker meget effektivt i henseende til at få udnyttet de udlagte kollektive energisystemer bedst muligt. Alle beregninger viser, at netop udnyttelsen af udlagte

kollektive systemer både samfundsøkonomisk, selskabsøkonomisk, brugerøkonomisk og miljømæssigt er langt det stærkeste, vi kan gøre. I øvrigt gavner det valutabalancen ved det, at det nedbringer energiforbruget. Også det vender man sig imod.

Hr. Peter Hansen-Nord, der jo har halm som sit favoritbrændsel – jeg skal ikke granske nærmere i, hvordan det nu hænger sammen, men det har hr. Peter Hansen-Nord, og det kan godt forsvares ud fra et miljømæssigt synspunkt, at det er godt at fremme anvendelsen af dette biobrændsel – vender sig imod dette samlede tiltag, som i sit slutprodukt er det største aktiv, der til dato er besluttet for at fremme anvendelsen af vedvarende energikilder. Jeg forstår ikke sammenhængen i argumentationen.

I øvrigt vil jeg henvise til – og det er mest i anledning af de bemærkninger, der har været om den fantastisk hårde belastning, dette vil medføre for dansk erhvervsliv – at det forholder sig sådan, at langt de fleste erhverv er i stand til at gennemføre, men ikke har gjort det endnu, ganske klækkelige reduktioner i deres energiforbrug. Det skal de nu i gang med.

Jeg vil gerne henvise til en artikel i Erhvervs-Bladet fra den 9. december i år, hvori Industrirådets energikonsulent, Viggo Sønderhausen, fortæller, hvilke muligheder der er, idet han gør opmærksom på, at beregninger viser, at:

»Der kan spares 20 pct. på lys, 22 pct. på køl, 18 pct. på ventilation og 24 pct. på trykluft, . . .«

Der er ingen, som ikke har mulighed for at reducere energiforbruget klækkeligt. De fleste vil, hvis de rigtig går til den, kunne reducere deres energiforbrug så meget, at den lille ekstraregning – denne første lillebitte afgift, som fra 1993 vil være pålagt dansk erhvervslivs energiforbrug – kan spares helt væk. Belastningen kan fjernes ved, at man reducerer sit energiforbrug.

Tilbage står så, at dansk erhvervsliv som samtlige andre lande i EF på nær Belgien har fået en lillebitte afgift på energiforbruget. Alle de andre har den jo i forvejen. Tilbage bliver, som jeg sagde før: med afgiften indført på dansk erhvervsliv er dansk erhvervslivs energiomkostninger helt i bund, internationalt målt. I øvrigt har Sverige, Norge og Holland allerede indført en CO₂-afgift. I Holland skal

[Bilgrav-Nielsen]

den forøges kraftigt formentlig her til foråret, og alle mener jo, at tyskerne også vil indføre CO₂-afgiften, uanset hvad der sker i EF, så der er ikke noget at vente på.

Jeg har en række øvrige bemærkninger og kommentarer til lovpakken, men dem vil jeg vente med, indtil skatteministeren og energiministeren har haft ordet.

(Kort bemærkning).

Peter Hansen-Nord (V):

Man skulle ikke tro, det var nødvendigt at blive ved at komme herop og gentage – og det var hr. Duetoft også inde på, men også til hr. Bilgrav-Nielsen – at det er og bliver et martyrium, der er lidt tåbeligt, når man pålægger dansk erhvervsliv i bred forstand afgifter, før man aftaler noget tilsvarende sammen med vores samarbejdspartnere i et internationalt forum.

Jeg er meget enig med hr. Duetoft i, at vi er forpligtede af vores samarbejde i EF, og hvis man i EF foreslår sådanne tiltag, vil vi selvfølgelig drøfte det konstruktivt. Men med de meddelelser og de røster, man har hørt fra EF, har det måske særdeles lange udsigter, før vi ser en samlet CO₂-afgift i EF-regi. Derfor kan vi komme i den situation, at vi begynder at straffe dansk erhvervsliv alene, før de øvrige EF-lande tiltræder disse tanker. Det er et væsentligt punkt, som vi er nødt til at gentage, indtil forslagsstillerne bliver klar over, at denne straffeekspedition er ganske unødvendig og er urimelig.

(Kort bemærkning).

Flemming Hansen (KF):

Det er hr. Bilgrav-Nielsen, der endnu en gang hidser mig op og kalder mig på talerstolen. Hr. Bilgrav-Nielsen finder en konsulent frem fra Industrirådet, der siger, at man kan reducere med 20 pct. Jeg synes, vi har fået så mange meldinger også fra Industrirådet og alle andre virksomheder om, at man har investeret og investeret og investeret i energibesparende foranstaltninger, så jeg ikke tror, man kan spare så meget. Men det er selvfølgelig en personlig vurdering, hvor meget der kan spares. Mig bekendt er det den eneste, man kan referere til, der har sagt, at der kan spares 20 pct. Jeg synes, hr. Bilgrav-Nielsen skulle være opmærk-

som på de utrolig mange erhvervsfolk, der også har været i Energiudvalget og i Skatteudvalget og fortalt om, hvad dette her koster dem. Jeg kan ikke huske, om hr. Bilgrav-Nielsen var til stede i udvalget, da direktion og fællestillidsfolk og tillidsfolk fra Copenhagen Pectin var i udvalget som bare ét af de hundrede eksempler, vi har haft, og som oplyste, at det ville koste den virksomhed mellem 5 og 9 mio. kr. Det synes jeg ikke er småbeløb. Jeg synes da ikke, man kan sige, at mellem 5 og 9 mio. kr. er en lille bitte afgift, som hr. Bilgrav-Nielsen talte om. At man kan finde en konsulent et eller andet sted, der siger det modsatte, er ikke tungtvejende, for det kan man næsten altid; det er måske en af de ting, der kendetegner konsulenter.

(Kort bemærkning).

Riishøj (SF):

Det er kun for endnu en gang at anholde nogle af de påstande, hr. Peter Hansen-Nord fremfører. Der tales igen om en enegang. Jamen hvori ligger egentlig den enegang? Holland har indført CO₂-afgifter, Tyskland er meget langt fremme på lige fod med Danmark med hensyn til at indføre afgifter, og Danmark er stort set det eneste land i hele EF, der har energiafgiftsfritagelse for industrien. Det glemmer man jo. Det, man introducerer nu, er, at man ikke har total energiafgiftsfritagelse. Danmark er stort set det eneste land, der har den ordning.

Det, vi rent faktisk gør, er altså, at vi bringer os på lige fod med andre EF-lande med hensyn til energiafgiftsfritagelse for industrien, og man introducerer nogle afgifter, som i hvert fald Holland har indført, som Tyskland er ved at indføre, som Norge og Sverige, som vi handler meget med og konkurrerer med, allerede har indført i langt større skala end det, vi vil indføre i Danmark. Det passer altså ikke, men argumentet hører vi igen og igen, ligesom de forskellige udsagn om protesterne. Men hvis man skulle lade sig påvirke af protesterne, skulle denne regering jo have afskrevet mange love, indgreb i overenskomster og andet. Der har stået i hundredvis af protestdemonstrationer både uden for og inden for Christiansborg. Det er klart, at de, der skal betale afgiften, møder op for at protestere, men som jeg nævnte før, er der konstruktiv kritik, der har medført,

[Riishøj]

at vi jo har foretaget ændringer i flere af disse forslag for så vidt angår vindmøllerne og væksthushagterne, og så er der den negative, der går ud på, at man bare ikke vil betale, men den filosofi kan man altså ikke acceptere, når det gælder ressourceanfgifter.

(Kort bemærkning).

Elisabeth Arnold (RV):

Det er hr. Peter Hansen-Nords beskrivelse af vores internationale forpligtelser, som bringer mig på talerstolen. Hr. Peter Hansen-Nord sagde, at vi havde forpligtelser ifølge vores medlemskab af EF. Nej, det er ikke rigtigt, hr. Peter Hansen-Nord. Vi er forpligtet til at diskutere de forslag, som EF-Kommissionen lægger frem, men vi er ikke forpligtede til at stemme ja. Hvad angår indførelse af CO₂-afgift, er der enstemmighed, og det vil sige, at Danmark kan blokere – hvert enkelt land kan blokere. Men jeg har nu hørt i Markedsudvalget såvel udenrigsministeren som skatteministeren og energiministeren gentage adskillige gange, at man fra dansk side vil presse på for at få EF til at gennemføre disse CO₂-afgifter hurtigst muligt.

Hr. Peter Hansen-Nords betragtninger lyder i mine øren, som om Venstre vil blokere for en indførelse af CO₂-afgift i EF. Det vil jeg gerne have præciseret.

(Kort bemærkning).

Bilgrav-Nielsen (RV):

I sin nød for saglige argumenter kom hr. Flemming Hansen til groft at underkende en kapacitet på området for energibesparelser i erhvervslivet. Hr. Sønderhousen, som jeg refererede til fra en artikel i Erhvervs-Bladet 9. december, er faktisk en af vore rigtig gode eksperter på området. Dette være sagt til eftertanke.

Men for at prøve at blive lidt mere pædagogisk i forhold til hr. Flemming Hansens manglende evne til at forstå eller i hvert fald acceptere denne sammenhæng, vil jeg gerne fremdrage et andet eksempel fra det samme blad, samme nummer. Det er Århus Kommunale Værker, der er gået i gang med at vejlede om energibesparelser og især elbesparelser og er begyndt at udpege virksomheder, som de gerne vil belønne for en særlig god indsats. Jeg

kan her referere til det samme blad, samme nummer, samme dag, nemlig hvad der skete med en detailhandler i Sabro, I.C. Sko – det må være til at forstå for hr. Flemming Hansen:

»Glødelamperne i forretningen er erstattet med elsparepærer. Det betyder bl. a., at rumtemperaturen er faldet, og at forbruget af el til klimaanlægget er faldet. Forretningen har på den måde nedbragt sit elforbrug med 30.000 kWh om året, hvilket svarer til 50 pct. af det samlede forbrug. Dertil kommer, at der er blevet et bedre arbejdsmiljø i forretningen.«

Hvad med lidt større sko, må jeg spørge hr. Flemming Hansen.

(Kort bemærkning).

Peter Hansen-Nord (V):

Jeg kan sige til fru Elisabeth Arnold, at det er korrekt, at regeringen arbejder for en hurtig harmonisering af CO₂-afgifter i EF, og det har sammenhæng med, at vi selv står midt i suppedasen og er på vej ud i problemerne, hvorfor det kun er godt for konkurrenceevnen, at man så hurtigt får en sådan afgift harmoniseret i EF.

Hr. Riishøj bruger ligesom den undskyldning, at når Norge og Sverige har indført det, skal vi selvfølgelig også gøre det. Nu er det altså ikke i EF-sammenhæng i denne omgang. Det næste, man kan spørge om, er, om hr. Riishøj har undersøgt effekterne i Sverige af denne voldsomme CO₂-afgift, som svensk industri er blevet pålagt. Man kan godt bruge det som et argument, at et andet land har gjort det, men jeg synes, der mangler noget substans, når vi ikke får oplyst, hvilke problemer denne, jeg tror, det er 265 kr.s afgiftsindførelse på CO₂, har skabt for svensk industri. Det er nemlig ganske voldsomme virkninger, den har givet, og svensk økonomi er ikke noget, vi behøver at bringe ind i sagen, for dansk økonomi er langt stærkere, så jeg kan ikke rigtig få øje på argumentet for det.

Hr. Riishøj siger endvidere, at man er forstående over for konstruktiv kritik. Det har jeg min store tvivl om, for hele landbrugsregnskabets viser, som jeg tidligere har gjort rede for her, at nogle primærbedrifter, der er afhængige af nogle afsætningsbetingelser og afsætningspriser, ufravigeligt bliver ramt ikke bare af deres egen afgift, men også af de indirekte afgifter, som deres forædlingsindustrier og service-

[Peter Hansen-Nord]

erhverv bliver pålagt. De kommer altså til at betale afgiften 2½ gang. Det kunne jeg godt tænke mig at få en kommentar til.

Første næstformand (Henning Rasmussen):

Jeg giver ordet til hr. Søren Riishøj for en kort bemærkning, og så håber jeg, vi kan vende tilbage til ordførerrækken.

(Kort bemærkning).

Riishøj (SF):

Nu nævnte hr. Peter Hansen-Nord Norge og Sverige, men jeg talte altså også om Holland, ligesom jeg nævnte planerne i Vesttyskland og det forhold, at der i de andre EF-lande ikke er total afgiftsfrigørelse for industrien. Det, vi indfører nu, er en delvis meget beskeden betaling for industrien, der bringer os på linie med en stribe andre EF-lande med hensyn til, hvad erhvervslivet skal betale af CO₂-afgifter.

Vi når jo slet ikke op på det svenske niveau. Der er mange vurderinger af det, der sker i Sverige. De har en fritagelse for fiskeriet, de har en fritagelse for gartnerierne, og så har de en meget høj afgift. Jeg har lagt mærke til debatten. Den har også nogle positive virkninger, bl.a. at brugen af indenlandske brændsler, bio-brændsler, pludselig er blevet mere rentabel, og det meget høje elforbrug, man har i Sverige pr. indbygger, er også begyndt at falde. Afgiften skaber både nogle problemer og giver nogle store muligheder i Sverige, men det er jo slet ikke den svenske ordning, vi indfører. Det, vi indfører nu, er faktisk, at vi med en meget beskeden afgift bringer os mere på linie med, hvad EF allerede har, nemlig en delvis betaling for energiforbrug i industrien, og så omlægger vi den i retning af en CO₂-afgift, som man allerede har indført i Holland, som man arbejder med i EF-Kommissionen, og som man uden tvivl meget hurtigt indfører i Tyskland.

Det er altså ikke den svenske ordning, vi indfører, men faktisk snarere en tilpasning til, hvad der er på vej i flere EF-lande og allerede er indført.

Kofod-Svendsen (KRF):

Det første overordnede spørgsmål, man bør stille, er: Er det rigtigt med miljøafgifter, eller er det ikke rigtigt? I den forbindelse er det Kri-

steligt Folkepartis klare opfattelse, at det er rigtigt med miljøafgifter. Det vil være en af 1990'ernes rigtige afgifter at udbygge. Det vil jeg gerne sige bl.a. som svar til det, den socialdemokratiske ordfører, hr. Poul Nielson, nævnte på et tidligere tidspunkt i debatten. Men det, at miljøafgifter principielt er rigtige, må også betyde, at man skal indføre dem på den rigtige måde, og det er her, forslagene svigter.

Det har været interessant at sidde i Skatteudvalget og få besøg af den ene repræsentant efter den anden fra vindmøllerne, som har demonstreret, hvordan de foreliggende forslag direkte er miljøuvenlige. Det har medført en justering af forslagene; det tog immervæk lang tid, før forslagsstillerne kunne finde ud af det, og inden vi endelig fik ændringsforslagene, men bedre sent end aldrig.

Det er imidlertid ikke alene fra vindmøllernes side, vi har fået demonstreret, hvordan det, der var lagt frem, ikke var godt nok. Det var også interessant at høre repræsentanter for Danmarks Naturfredningsforening redegøre for, hvordan miljøaspektet ikke var tilfredsstillende nok.

Der er altså lagt noget frem her, som man fra virkelig miljøinteresseret side har redegjort for ikke er gjort godt nok.

Dernæst er der spørgsmålet om timingen, som hr. Duetoft var inde på. Vi mener ikke, at timingen er rigtig. Udformningen er ikke god nok. Timingen er ikke rigtig. Vi mener, at vi burde samordne timingen med det, der sker i EF, frem for at lave noget, som miljømæssigt heller ikke er godt nok, på et forkert tidspunkt. Det er ikke, fordi vi er modstandere af miljøafgifter, men vi er modstandere af, at man indfører noget, der ikke er udarbejdet dygtigt og godt nok. Det er derfor, vi stemmer imod.

(Kort bemærkning).

Elisabeth Arnold (RV):

Hr. Kofod-Svendsen omtalte nogle af de deputationer, vi har modtaget i Skatteudvalget i forbindelse med udarbejdelsen af afgiftsforslagene, bl.a. en deputation fra Danmarks Naturfredningsforening, som kritiserede den refusionsordning, som er indbygget i skatteforslaget. Naturfredningsforeningens kritikpunkter gik på, at refusionsordningen var for skånsom over for de største udledere af kuldioxid. Og

[Elisabeth Arnold]

det er jo ganske rigtigt. Enhver refusionsordning, som indebærer en eller anden form for rabat til storforbrugere, strider imod den ideale fordring, nemlig at øget CO₂-udledning skal give en fuldstændig matematisk tilsvarende øget afgift.

Vi ville egentlig gerne fra forslagsstillernes side have fremsat et afgiftsforslag helt uden refusionsordninger, altså hvor der virkelig var store afgifter til de store forbrugere, men så havde konsekvenserne for det danske erhvervsliv nok været ganske ubærlige. Derfor indbyggede vi en refusionsordning med stor hjælp fra Skatteministeriet – en refusionsordning, som stadig væk sikrer, at øget CO₂-udslip giver øgede afgifter. Derfor synes vi, at det refusionsforslag, der foreligger nu, er i orden. Men det er klart, at det ikke stemmer med de ideale fordringer, som Danmarks Naturfredningsforening har; det har vi måttet erkende.

Men det forslag, Danmarks Naturfredningsforening fremlagde, lider til gengæld af nogle helt uoverskuelige administrative vanskeligheder. Dem vil vi gerne se på senere, i 1992, når vi får god tid. Men de forslag, der blev fremlagt derfra, er i hvert tilfælde ikke til at gennemføre i praksis.

(Kort bemærkning).

Bilgrav-Nielsen (RV):

Jeg lyttede selvfølgelig især med interesse til hr. Kofod-Svendsens indlæg, fordi Kristeligt Folkeparti har et grønt image. Man kan så diskutere, om der ved visse lejligheder skæres lidt af – jeg hørte lidt på diskussionen i går om de såkaldte bræmmer i forbindelse med landbrugets arealer, og i dag hører jeg, at viljen er god, men det er svært at vise, hvad man har at have den i.

Jeg forstår nærmest på hr. Kofod-Svendsen, at forslaget ikke er miljøvenligt nok. Jeg kunne have ønsket mig, at Kristeligt Folkeparti så ville have vejledt os lidt om, hvad der skulle til, for at Kristeligt Folkeparti kunne være med. Vi deler ønsket om, at denne lovgivning skal være så miljøeffektiv som overhovedet muligt.

Jeg mangler også fra hr. Kofod-Svendsen en melding på, hvad han synes om de andre forslag. Der er jo forslag, som virkelig har en konstant miljømæssig virkning, især de forslag, som hurtigt vil øge tilslutningen til allerede udlagte kollektive fjernvarmesystemer. Der er i hvert

fald en hurtigt målelig og meget stor miljømæssig virkning.

Jeg minder om, at hr. Duetoft for lidt siden afleverede en interessant betragtning om, at CD i hvert fald, selv om de ville stemme imod hovedlovforslaget, kuldioxidforslaget, ikke ville vende sig imod de øvrige elementer af grunde, som jeg ikke skal videreudlægge, men henviser til hr. Duetofts redegørelse.

Man kunne måske have forventet, hvis der er god substans i Kristeligt Folkepartis miljøsynspunkt, at den samme melding kunne være kommet fra Kristeligt Folkeparti.

(Kort bemærkning).

Kofod-Svendsen (KRF):

Jeg hæftede mig ved, at fru Elisabeth Arnold sagde, at man kunne se på det forslag, der var kommet fra Danmarks Naturfredningsforening. Men hvorfor så ikke vente lidt og undersøge det forslag frem for her at haste noget igennem, som man måske senere må justere? Jeg har kritiseret forslaget både ud fra en miljømæssig og en beskæftigelsesmæssig synsvinkel, da jeg synes, man skulle koordinere CO₂-afgiftens indførelse med EF. Der er altså både en erhvervsmæssig, beskæftigelsesmæssig og miljømæssig kritik.

Når hr. Bilgrav-Nielsen efterlyser forslag, kan jeg henvise til, at vi bl. a. i Markedsudvalget netop har været med til at presse på for, at vi gør det i en EF-sammenhæng og udformer det mere miljørigtigt, end det er sket her.

(Kort bemærkning).

Elisabeth Arnold (RV):

Jeg vil gerne sige til hr. Kofod-Svendsen, at der overhovedet ikke er tale om hastværk. Den refusionsordning, som ligger i forslagene nu, er blevet gennemarbejdet igennem måneder. Flere forskellige modeller har været gennemprøvet. Skatteministeriets embedsmænd har været hjælpsomme med at finde frem til en refusionsordning, som kunne fungere i praksis. EF's foreslåede ordninger indeholder tilsvarende refusionsordninger, hvor de største CO₂-syndere, hvis man kan sige det på den måde, får en form for rabat og får mulighed for hjælp til at gennemføre deres energibesparende foranstaltninger.

[Elisabeth Arnold]

Det forslag, som Danmarks Naturfredningsforening for kun en uge siden kom med i Skatteudvalget, byggede på et helt andet princip, som, så vidt vi kan bedømme, er uigennemførligt i praksis. Det kan vi da kigge på, når vi får god tid efter julen, men der er ikke nogen grund til at sige, at dette her er hastværksarbejde, for det er præcis det samme princip, som EF's ordninger bygger på, nemlig at de største forbrugere skal have en form for rabat. Det kan da godt ud fra et miljømæssigt synspunkt siges at være beklageligt, og det var just det, der var Naturfredningsforeningens indvending. I den forbindelse vil jeg da gerne spørge Kristeligt Folkeparti, om man ikke også i dette parti finder det betænkeligt.

Første næstformand (Henning Rasmussen):

Jeg giver ordet til hr. Riishøj for en kort bemærkning. Og mon ikke vi så efter endnu en kort bemærkning kan lægge op til en afslutning af de korte bemærkninger i denne omgang.

(Kort bemærkning).

Riishøj (SF):

Jeg vil bare spørge hr. Kofod-Svendsen, om Kristeligt Folkeparti overhovedet ville gå ind for en CO₂-afgift, før andre EF-lande vil gøre det? Og i givet fald, hvorfor man overhovedet ikke har stillet noget forslag om det på noget som helst tidspunkt i løbet af det år, vi har arbejdet med dette spørgsmål. Bruger man ikke det med Danmarks Naturfredningsforening til simpelt hen at skabe et eller andet alibi for at stemme imod? Det kom som sagt for en uge siden.

Men har Kristeligt Folkeparti den holdning, at vi egentlig godt kan gennemføre en CO₂-afgift før de andre EF-lande, bortset fra, at Holland og andre lande ikke har afgiftsrefusion – vi er i og for sig slet ikke bagud? Men hvad er egentlig Kristeligt Folkepartis holdning? Har man et forslag til, eller arbejder man med et forslag til, at vi kan indføre den her og nu?

(Kort bemærkning).

Kofod-Svendsen (KRF):

Hvis hr. Riishøj havde hørt efter, hvad jeg sagde ved førstebehandlingen, ville han erindre, at jeg udtrykkeligt sagde, at det skulle ske

samtidig med EF. Så sagde jeg tillige nu, at det, der lægges frem, også er miljømæssigt kritisabelt, således at der både er en, som jeg sagde for et øjeblik siden, beskæftigelsesmæssig, erhvervsmæssig og miljømæssig begrundelse for, at det, der foreligger nu, ikke er det rigtige.

Industriministeren (Anne Birgitte Lundholt):

På regeringens vegne skal jeg ikke overraskende slå fast, hvad vi også har gjort ved flere lejligheder, at vi ikke kan støtte den CO₂-pakke, der er lagt frem efter pålæg fra Socialdemokratiet, SF og Det Radikale Venstre.

De mere generelle drøftelser om lovforslaget i sin helhed har vi nu tænkt os at give under tredjebehandlingen på fredag og ikke i dag, hvor ændringsforslagene er til behandling. Så jeg skal begrænse mig til at kommentere de ændringsforslag, der er til behandling, og nogle af de stillede spørgsmål. De ændringsforslag, der er lagt frem, ændrer nemlig ikke regeringens generelle afstandtagen fra hele pakken.

Hvad angår ændringsforslaget vedrørende væksthusholdningerne, er det da klart, at det er bedre end ingenting, at væksthusholdningerne nu også får mulighed for at slippe for de yderst beklagelige konkurrencevirkninger af afgifterne, hvis reglen i øvrigt kan godkendes af EF-Kommissionen. Men det ændrer jo ikke ved det grundlæggende problem. Denne ene lap ændrer ikke det forhold, at der med lovforslagspakken generelt skabes en overordentlig beklagelig konkurrenceforvridning i hele erhvervslivet over for de øvrige EF-lande. Det vil fortsat betyde et tab af arbejdspladser, især i de udlandskonkurrerende erhverv, som gerne skulle bære den fortsatte vækst.

Hvad angår forholdet til EF-retten, er det på nuværende tidspunkt uafklaret, hvordan Kommissionen vil stille sig til de notificerede forslag. Det må imidlertid forudses, at der skal en del forhandlinger til, før de går igennem Kommissionen.

Et særligt problem er spørgsmålet om ydelse af statsluskud til CO₂-afgiften på Stålvalseværket. Her er der på baggrund af forhåndsudtalelser fra Kommissionen ekstra god grund til at se på de fremsatte forslag, som kan betyde, at der bliver skabt nogle alvorlige problemer for Stålvalseværket, men disse problemer har, på trods af at vi har fremsendt det til parterne,

[Industriministeren]

åbenbart ikke gjort indtryk. Men det er jo ikke kun det særlige problem, der hersker tvivl om. Der er ingen garanti for, at de generelle refusions- og statsstøttemuligheder kan accepteres af EF-Kommissionen i deres nuværende udformning. Det er klart, at regeringen vil prøve på at få dem igennem Kommissionen – det skal så være et svar til hr. Riishøj – men resultatet er der jo fortsat usikkerhed om, indtil vi har det endelige svar fra Kommissionen. Og det er denne usikkerhed i forhold til, om man er købt eller solgt, som erhvervslivet må leve med.

Man kan selvfølgelig frygte, at der efter forhandlinger med Kommissionen vil blive skabt et endnu mere uigennemskueligt sammensurium af regler og undtagelser, som vi alligevel skal ændre, når den fælles EF-strategi vedtages. Og det synes vi faktisk ikke er praktisk, men det hænger jo sammen med vores indstilling, at vi bør vente, til vi har et fælles EF-anerkendt system.

I betænkningen til lovforslag nr. L 92 og L 93 henstiller flertallet til regeringen, at en række betragtninger indgår i notifikationen fra EF-Kommissionen. Jeg vil gerne hertil bemærke, at lovforslagene som bekendt allerede i starten af december er notificeret over for EF, men såfremt det på et senere tidspunkt vil kunne indgå i supplerende oplysninger til Kommissionen, vil vi naturligvis inddrage de fremførte betragtninger.

Hvad angår ændringsforslag nr. 2 til lovforslag nr. L 92, har jeg i går i et brev til Folketingets Energipolitiske Udvalg gjort opmærksom på de praktiske problemer, som dette ændringsforslag indebærer. Da der på grund af sagens karakter og EF-reglerne er usikkerhed med hensyn til, hvornår endelige regler om energisyn kan være udarbejdet, vil jeg kraftigt henstille, at det ændringsforslag tages tilbage.

EF-Kommissionens CO₂-udspil blev første gang politisk substansbehandlet på et fællesrådsmøde i fredags, den 13. december. Som det var ventet, kunne vi ikke på dette første møde opnå enighed om Kommissionens forslag om at indføre en kombineret energi- og CO₂-afgift allerede fra 1. januar 1993, men det lykkedes dog at komme et skridt videre. Det blev besluttet at give Kommissionen mandat til at udarbejde et konkret oplæg med henblik på en rådsbeslutning i maj 1992, som rummer

en strategi for CO₂-emissionens nedbringelse, og der er altså ikke nogen garanti for, hvad selve strategien vil komme til at indeholde.

Specielt Spanien kæmper fortsat imod, men det er mit indtryk, at det kun er et spørgsmål om tid, før vi kan vedtage en fælles energi- og CO₂-afgift i EF på trods af denne modstand, for Spaniens afvisning af selve afgiftsinstrumentet og dermed også den rådsbeslutning, vi lavede i sidste uge, må formentlig primært ses som led i et forhandlingsspil.

Hr. Riishøj spurgte, om det var rigtigt, at Kommissionen fortsat advarede imod enegang. Ja, det er rigtigt, kan jeg oplyse til hr. Riishøj. Den beslutning, vi forhandlede på baggrund af, og som vi tog til efterretning med noten i Ministerrådet i sidste uge, rummede stadig væk en advarsel om at gå enegang, hvor man siger: »... ville man undgå, at de enkelte medlemsstater hver for sig træffer forholdsregler, som kan føre til konkurrenceforvridninger og splittelser af det indre marked«, så den er altså også indeholdt i det, vi behandlede i fredags, og i øvrigt i alle de meddelelser, der er gået til miljøministeren og til mig som energiminister i løbet af hele forhandlingsperioden.

Men som sagt foretrækker regeringen at gemme de generelle bemærkninger til hele forslaget til tredjebehandlingen, og derfor har vi begrænset os til at kommentere ændringsforslagene, som er til behandling i dag.

Poul Nielson (S):

Jeg skal blot kommentere energiministerens bemærkninger om ikrafttrædelsen vedrørende energisynsreglerne. Vi har fået et brev, dateret den 17. december, fra energiministeren til udvalget – jeg skal her erindre om, at udvalget afgav betænkning den 11. december – og i brevet skriver ministeren følgende: »Det er således mest hensigtsmæssigt, at det oprindelige forslag opretholdes«. I dag opfordrer ministeren os til, at vi trækker det ændringsforslag, der er stillet, og som der stemmes om om lidt, tilbage.

Det er yderligere anført, at der på grund af EF-reglerne kan være stor usikkerhed om, hvornår reglerne om energisyn kan være endeligt udarbejdet. Det er vi ikke enige med ministeren i. Reglerne om energisyn skal udarbejdes på baggrund af den lovgivning, der vedtages her; derefter må man selvfølgelig diskutere

[Poul Nielson]

disse energisynsregler med EF – hvis det overhovedet er nødvendigt at diskutere dem med EF – men arbejdet er defineret for ministeren med, hvad der er vedtaget her i salen.

Og til spørgsmålet om, hvorvidt dette er noget, ministeren kan overkomme til tiden, må man sige, at hvis der er for meget arbejde, må statsministeren jo i givet fald overveje en fuldtidsbesættelse af stillingen som energiminister.

Bilgrav-Nielsen (RV):

Energiministeren gav udtryk for, at der skal føres en del forhandlinger med EF om disse forslag. Ja, det vil der sikkert, det er jo ikke ukendt, at sådanne forhandlinger nu og da skal føres.

Jeg vil gerne notere, at den notificering, som forslagsstillerne har set kopi af, finder jeg absolut i orden. Der er argumenteret og forklaret omkring lovforslagene på en måde, der er helt i overensstemmelse med grundlaget for forslagene. Det kan være meget godt at få det sat på plads, for der skal ikke være flere uoverensstemmelser eller misforståelser eller konflikter end højst nødvendigt.

Men tilbage er unægtelig en interessant sag. Ministeren siger, at det er yderst tvivlsomt, om eksempelvis Stålvæværket vil kunne blive accepteret som modtager af eventuel støtte efter den støttelovgivning, der følger kuldioxidforslaget, og henviser til en høring af Kommissionen i sagen. Ministeren følger til: »Uanset at dette er oplyst over for forslagsstillerne, har de ikke fundet anledning til at lytte til de gode råd om ikke at fremsætte forslagene eller søge dem vedtaget.«

Må jeg spørge ministeren: Hvad er det egentlig, der foregår? Allerede den 6. november, så vidt jeg husker, altså for mere end en måned siden, var forslagene faktisk forhandlet færdig hos skatteministeren; undertiden deltog også energiministeren. Forslagene var altså kendt i deres fulde omfang af ministrene. Hvad er så årsagen til, at man – her er det måske industriministeren, jeg skal tale til – først den 11. december anmoder om en reaktion fra Kommissionen i henseende til det problem, der kan være på Stålvæværket? Hvorfor foretager ministeren ikke den undersøgelse straks, hvis hun anser det for at være et sagligt indlæg i debatten og en saglig vejledning til forslagsstillerne?

Jeg gør opmærksom på, at Energiudvalget afgav betænkning den 11. december kl. ca. 11, og det vidste ministeren. I næsten samme time efterspørger ministeren hos Kommissionen en kommentar til problemerne omkring Stålvæværket. Kommentaren, der er indløbet til ministeren den 11. december kl. 20.40, modtager vi i udvalget, dagen efter efter at betænkningen er afgivet.

Hvilken vægt ønsker ministeren egentlig, at vi skal tillægge de udsagn og den henvendelse, ministeren kommer med, når hun herefter kan antyde, at den gode vejledning, som hun har givet forslagsstillerne, har vi ikke brudt os om at gøre brug af?

I øvrigt er det interessant, at det af samme telefaks tydeligt fremgår, at dersom forslagsstillerne hos skatteministeren og industriministeren – eller energiministeren, hvem det nu end er, jeg skal tale til – havde fastholdt og havde fået støtte til vort første oplæg til, hvorledes kuldioxidafgiften skulle være skruet sammen, ville der ikke have været problemer med Stålvæværket. Kun fordi vi har lyttet til de råd, vi fik, især fra skatteministeren, om at indrette os anderledes, kan der være opstået et problem specielt for Stålvæværket. Altså er der et problem, har regeringen skabt det.

Desuagtet skal vi nok løse det, vil jeg gerne sige. Forslagsstillerne er parat til at løse problemet. Viser det sig, at vi i løbet af 1992 står med et problem for en enkelt dansk erhvervsvirksomhed, er der ingen tvivl hos os. Stålvæværket er en arbejdsplads, en virksomhed, som står til at få en støtte til hel eller delvis nedbringelse af CO₂-afgiftsbelastningen.

Riishøj (SF):

Vedrørende problemet om energisynsordning og Stålvæværket skal jeg fuldt ud tilslutte mig de synspunkter, der er kommet frem fra hr. Bilgrav-Nielsen og hr. Poul Nielson, og skal ikke gentage argumentationen eller rejse de samme spørgsmål til energiministeren.

Mit spørgsmål går nærmest på det svar, jeg fik om EF's holdning. Energiministeren svarede, såvidt jeg opfattede det, at der var en generel advarsel fra Kommissionens side imod at indføre konkurrenceforvridende ordninger og splitte det indre marked, og det er jo naturligt nok. Men var der en kritik af den danske CO₂-lov? Var der en direkte henvisning til

[Riishøj]

den? Det var der åbenbart. Hvis der var en sådan kritik, er det da muligt at få den skriftligt? Var den mundtligt eller skriftligt udformet?

Energiministeren (Anne Birgitte Lundholt):

Til hr. Bilgrav-Nielsen skal jeg blot sige, at notifikationen over for EF er foretaget, så snart vi kunne komme til det, og så snart vi kunne få fat i de relevante mennesker. At datoen for betækningsafgivelsen tilfældigvis er sammenfaldende med, hvornår den pågældende har været til stede i Kommissionen, så min mand har kunnet få fat i ham, har været et rent tilfælde og har ikke noget som helst at gøre med de antydninger, der lå under.

Til hr. Riishøj skal jeg sige: Ja, det stod i et brev, som der også er refereret til tidligere. Den samme anbefaling gentages i et brev af 24. juni 1991 fra energikommisæreren, og jeg skal prøve at oversætte, hvad der står. Der står, løseligt oversat:

»Disse nationale udviklinger . . .« – der henlydes direkte til Danmark, Holland og Tyskland, og den danske udvikling er sammenfaldende med udviklingstendenserne i Tyskland og i Holland – ». . . kan, hvis de er besluttet på nationalt plan, betyde en forstyrrelse af konkurrencesituationen og det indre marked.« Der er altså direkte henvist til de tre lande i det pågældende brev.

(Kort bemærkning).

Bilgrav-Nielsen (RV):

Jeg vil gerne gøre energiministeren opmærksom på, at det er energiministeren selv, der har bragt henvendelsen fra EF-Kommissionens danske repræsentation ind i debatten og gjort det med det formål at dokumentere over for Folketinget og offentligheden, at forslagsstillerne ikke ville lytte til gode råd og advarsler fra EF om, hvad det var, vi var i færd med at foretage.

Derfor blev jeg nødt til at gøre ministeren opmærksom på, at hun rent faktisk først havde foretaget den henvendelse så sent, at det var for sent, og derefter forsøger hun altså at give Folketinget det indtryk, at det er noget, vi ikke har rettet os efter og ikke har villet lytte til.

Den indrømmelse, ministeren nu giver – og jeg betragter det som en indrømmelse, at hun overhovedet ikke vil kommentere min bemærkning om det – er, at Kommissionen fak-

tisk siger, at årsagen til, at Stålvalseværket nu ikke er omfattet, er, at vi på råd fra ministrene fraveg den ordning, vi oprindeligt ønskede at gennemføre.

Jeg tror, at nogle her i folketings salen i det mindste vil forstå, hvis forslagsstillerne er en smule bekymret over, om energiministeren nu også er i stand til at leve op til det ansvar, hun påtager sig med at administrere en lovgivning, som hun på mange måder har argumenteret imod, også ved den slags fejloplysninger og vildledning har forsøgt at argumentere imod. Man kan have sine tvivl, om der vil være vilje nok til at følge op; men jeg kan love, at vi holder øje med ministeren. Jeg kan også godt fortælle ministeren, at vi har tiltro til, at det er statsministeren, der sikrer, som det var ham, der fra starten sikrede, at regeringen loyalt vil følge op på dette her.

(Kort bemærkning).

Poul Nielson (S):

Jeg skal først i al fredsommelighed takke ministrene for, at udvalget fik besvaret spørgsmålene, da – og jeg understreger da – vi skrev betænkning. Det var en fornøjelse at få alle svarene på én gang, det lettede bestemt arbejdet, og det lod sig altså gøre, da det var helt sikkert, at betænkningerne rent faktisk ville blive skrevet; så kom til allersidst også svarene, og det er jo i hvert fald pænt gjort.

Til energiministerens svar til hr. Riishøj vil jeg sige, at den sag, der henvises til, altså er en tilkendegivelse fra Kommissionen fra den 24. juni. Hr. Riishøj spurgte jo, om der her i den sidste fase havde været nogen specifik udtalelse vedrørende beslutningsprocessen i Danmark. Det vil sige, at svaret på hr. Riishøjs spørgsmål kort og godt er nej, idet ministeren altså må tilbage til den 24. juni for at finde en udtalelse; den går jo i øvrigt på tre lande, hvilket understreger, hvad vi har sagt gang på gang, at det ikke kun er Danmark, der er i gang med et projekt af denne karakter i EF-kredsen.

Endelig vil jeg sige til energiministeren vedrørende denne henvendelse den 11. december til Kommissionen, at når man læser den omtalte telefax, så er der tale om et referat af en underhåndssamtale. Jeg mener ikke, at det var noget, der havde sammenhæng med selve notifikationsproceduren som sådan; det er en indberetning om en samtale, man har haft med en

[Poul Nielson]

kontorchef. For det lyder jo mærkeligt, at man først skulle kunne gå til Kommissionen og notificere og få ekspederet på sagen efter at have ventet en måneds tid på, at en kontorchef måtte befinde sig på sit kontor. Det synes jeg lyder helt forkert, og derfor har vi set med nogen skepsis på værdien af det element i vores diskussion.

Energiministeren (Anne Birgitte Lundholt):

Jeg skal bestræbe mig på ikke at forlænge debatten yderligere, men over for hr. Bilgrav-Nielsen vil jeg nu godt tage kraftigt afstand fra, at der skulle være forekommet nogen form for vildledning.

Til hr. Poul Nielson vil jeg gerne sige, at det er klart, at notifikationen tager tid, og derfor er det rigtigt, at vi af hensyn til Stålvæværket rettede en uformel henvendelse til EF-Kommissionen – men jeg kan se, at hr. Poul Nielson ikke ønsker at høre svaret. Vi lavede en uformel henvendelse til EF-Kommissionen, netop fordi forligspartierne bag dette lovforslag rejste kritik af, at vi ikke på forhånd havde sørget for, at Stålvæværket kunne være undtaget med den pågældende lov. Derfor sørgede vi for underhåndskontakten, og så snart vi havde svaret på den, tilgik det udvalget. Selv om betænkningen var skrevet, er der dog en mulighed for, at man mellem anden og tredje behandling kan rette op på de ting, der er blevet oplyst i mellemtiden, og det kan jeg da så anbefale at man eventuelt gør eller tager et forbehold om.

Men jeg vil da gerne sige tak til hr. Bilgrav-Nielsen for, at man gerne vil være med til at løse de problemer, der måtte opstå for Stålvæværket i løbet af næste år. Det skal jeg tilsige min positive medvirken til.

(Kort bemærkning).

Bilgrav-Nielsen (RV):

Det hjælper ikke meget på afklaringen, at ministeren nu siger, at vi jo kunne tage indholdet af telefaxen op mellem anden- og tredjebehandlingen. Må jeg spørge ministeren: Hvilken konklusion ville hun anbefale for den tekst, der så skulle stå i tillægsbetænkningen? Ville hun anbefale, at vi skulle gøre, som vi oprindeligt ønskede, men som ministeren selv sammen med skatteministeren tidligere har frarådet os? Eller ville hun anbefale, at vi fører

Stålvæværkets tilskudsordning ind i selve kuldioxidlovforslaget?

I øvrigt vil jeg gerne bede ministeren om her for en ordens skyld og for klarheds skyld at bekræfte, at det forholder sig, som jeg sagde og nu gentager, at det er på anbefaling af de to ministre, at der er blevet skabt et problem for Stålvæværket.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Der foretoges først afstemning vedrørende forslag til lov om statstilskud til dækning af udgifter til kuldioxidafgift i visse virksomheder med et stort energiforbrug. (Lovforslag nr. L 92).

Ændringsforslag nr. 1, § 1, således ændret, §§ 2-8, ændringsforslag nr. 2, § 9, således ændret, og § 10 vedtoges uden afstemning.

Lovforslagets overgang til tredje behandling vedtoges uden afstemning.

Første næstformand (Henning Rasmussen):

Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Op- hold). Det er vedtaget.

Man gik dernæst til afstemning vedrørende forslag til lov om statstilskud til energibesparelser i erhvervsvirksomheder. (Lovforslag nr. L 93).

§§ 1-10 vedtoges uden afstemning.

Lovforslagets overgang til tredje behandling vedtoges uden afstemning.

Første næstformand (Henning Rasmussen):

Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Op- hold). Det er vedtaget.

Man gik dernæst til afstemning vedrørende forslag til lov om statstilskud til fremme af decentral kraftvarme og udnyttelse af biobrændsler. (Lovforslag nr. L 94).

§§ 1-7, ændringsforslaget om en ny affattelse af § 8, § 8 i den nye affattelse og § 9 vedtoges uden afstemning.

Lovforslagets overgang til tredje behandling vedtoges uden afstemning.

Første næstformand (Henning Rasmussen):

Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Op- hold). Det er vedtaget.

Man gik dernæst til afstemning vedrørende forslag til lov om statstilskud til færdiggørelse af fjernvarmenet. (Lovforslag nr. L 95).

§§ 1-7, ændringsforslaget om en ny affattelse af § 8, § 8 i den nye affattelse og § 9 vedtoges uden afstemning.

Lovforslagets overgang til tredje behandling vedtoges uden afstemning.

Første næstformand (Henning Rasmussen):

Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Op- hold). Det er vedtaget.

Man gik dernæst til afstemning vedrørende forslag til lov om statstilskud til omstilling af ældre boliger til kraftvarme. (Lovforslag nr. L 96).

§§ 1-14 vedtoges uden afstemning.

Lovforslagets overgang til tredje behandling vedtoges uden afstemning.

Første næstformand (Henning Rasmussen):

Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbe-

handling. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Op- hold). Det er vedtaget.

Man gik dernæst til afstemning vedrørende forslag til lov om kuldioxidafgift af visse energiprodukter. (Lovforslag nr. L 97).

§§ 1-22, ændringsforslaget, § 23, således ændret, og § 24 vedtoges uden afstemning.

Lovforslagets overgang til tredje behandling vedtoges uden afstemning.

Første næstformand (Henning Rasmussen):

Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Op- hold). Det er vedtaget.

Man gik dernæst til afstemning vedrørende forslag til lov om tilskud til elproduktion. (Lovforslag nr. L 98).

§§ 1 og 2, ændringsforslag nr. 1, § 3, således ændret, ændringsforslag nr. 2, § 4, således ændret, ændringsforslag nr. 3, § 5, således ændret, § 6, ændringsforslag nr. 4, § 7, således ændret, §§ 8 og 9, ændringsforslag nr. 5, § 10, således ændret, og § 11 vedtoges uden afstemning.

Lovforslagets overgang til tredje behandling vedtoges uden afstemning.

Første næstformand (Henning Rasmussen):

Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Op- hold). Det er vedtaget.

Man gik dernæst til afstemning vedrørende forslag til lov om ændring af lov om afgift af visse olieprodukter, lov om afgift af stenkul, brunkul og koks m.v., lov om afgift af elektricitet og lov om afgift af gas. (Afgiftsnedsettelses m.v.). (Lovforslag nr. L 99).

§ 1, ændringsforslag nr. 1, § 2, således ændret, ændringsforslag nr. 2, § 3, således ændret, ændringsforslag nr. 3, § 4, således ændret, ændringsforslag nr. 4-7 og § 5, således ændret, vedtoges uden afstemning.

Lovforslagets overgang til tredje behandling vedtoges uden afstemning.

Første næstformand (Henning Rasmussen):

Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Op- hold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

14) Anden behandling af lovforslag nr. L 29:

Forslag til lov om ændring af lov om arbejdsformidling og arbejdsløshedsforsikring m.v. (Efterløn).

Af arbejdsministeren (Kirkegaard).

(Fremsat 2/10 91. Første behandling 8/10 91. Betænkning 17/12 91).

Der var stillet 15 ændringsforslag i betænkningen.

Uden for betænkningen var der ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslagets paragraffer, ændringsforslagene og spørgsmålet om lovforslagets overgang til tredje behandling sattes til forhandling under ét.

Forhandling

Poul Nødgaard (FP):

Når Fremskridtspartiet ikke har kunnet tilslutte sig forliget omkring efterløn, hænger det bl.a. sammen med, at forligspartierne har bestemt, at der tidligst efter den 1. oktober 1994 kan fremsættes forslag om ændring i den nuværende efterlønsalder på 60 år. Fremskridtspartiet finder ikke, at denne binding er acceptabel, da der meget vel kan opstå en gunstig beskæftigelsessituation, hvor der er brug for yderligere arbejdskraft. Derfor vil Fremskridtspartiet være frit stillet med hensyn til at kunne fremsætte forslag om ændring i alderen

for efterløn, eventuelt helt at ophæve efterlønsordningen.

Det, der er brug for, er ganske enkelt en politik, der sætter folk i arbejde, så efterlønsordningen helt kan droppes.

Fremskridtspartiet finder imidlertid, at der i det foreliggende lovforslag er så gode elementer, bl.a. at langtidsledige 55-59-årige frivilligt kan gå på en overgangsydelse på 80 pct. Denne og andre ændringer er besparelser, som Fremskridtspartiet kan tilslutte sig. Derfor vil vi stemme for de foreliggende ændringsforslag fra arbejdsministeren, og vi vil også stemme for loven, når den kommer til endelig vedtagelse.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Ændringsforslag nr. 2-13, § 1, således ændret, ændringsforslag nr. 14 om en ny affattelse af § 2, § 2 i den nye affattelse og ændringsforslag nr. 1 til titlen vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 15 om indsættelse af en ny paragraf efter § 2 forkastedes, idet 8 stemte for, 134 imod.

Lovforslagets overgang til tredje behandling vedtoges uden afstemning.

Første næstformand (Henning Rasmussen):

Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Op- hold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

15) Anden behandling af lovforslag nr. L 105:

Forslag til lov om personlig assistance til handicappede i erhverv.

Af arbejdsministeren (Kirkegaard).

(Fremsat 7/11 91. Første behandling 20/11 91. Betænkning 17/12 91).

Der var ikke stillet ændringsforslag.